

Gorenjski Glas

TOREK, 10. JANUARJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 3, CENA 2,20 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Anže Lanišek slovenski junak turneje

Še 42 dni je do začetka svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, ki ga bo gostila Planica. Lahko se ga veselimo, saj naši športniki razveseljujejo z odličnimi rezultati. V preteklem tednu je največji uspeh dosegel smučarski skakalec Anže Lanišek.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Anže Lanišek je na novoletni skakalni turneji osvojil skupno tretje mesto, potem ko je bil na zadnji tekmi v Bischofshofnu drugi. V boju za zlatega orla je zaočeval le za Norvežanom Halvorjem Egnerjem Granerudom in Poljakom Dawidom Kubackim.

»To je res lep dosežek. Skačem konstantno in prvič na turneji sem zbral vseh osem skokov,« je bil uspeha vesel Lanišek, ki je postal četrti Slovenec s stopničkami v skupnem seštevku na tem prestižnem

tekmovanju: po Primožu Peterki, Petru Žonti in Petru Prevcu. Skakalec SSK Mengeš je v življenjski formi. Na dvanajstih tekmah je bil kar devetkrat na stopničkah. V skupnem seštevku svetovnega pokala je drugi. Tekmovalni niz se bo ta konec tedna nadaljeval v poljskih Zakopanah. Izjemno je v Sapporu na Japonskem skakala Ema Klinec. Na obeh tekmah svetovnega pokala je bila druga. »Super sem vesela za še eno potrditev dobrih skokov, dobrega dela. Samo še čakam, da enega ali pa dva skoka res zadenem. Verjamem, da se

bo to prav kmalu zgodilo,« je dejala skakalka SSK Norica Žiri. Svetovni pokal se bo nadaljeval v Zau na Japonskem. V življenjski formi na razdalji je smučarska tekačica Eva Urevc. Novoletno tekaško turnejo je članica ŠD Gorje končala na skupno 12. mestu, potem ko je bila na zaključnem vzponu na Alpe Cermis deveta.

Pretekli konec tedna je bil z zimskimi športi bogat tudi na Gorenjskem. Na Pokljuki so na tekmah svetovnega pokala tekmovali biatlonci, v Kranjski Gori pa alpske smučarke.

► 13. stran

V slovenskem skakalnem taboru so se veselili tretjega mesta Anžeta Laniška v skupnem seštevku novoletne turneje. / Foto: SloSki

Čas je, da zacelimo rane preteklosti

Na slovesnosti v Dražgošah se je slavnostni govornik poslanec državnega zbora Borut Sajovic zahvalil vaščanom za stalno gostoljubje in se opravičil za povojne težave, ki so se zgodile proti njihovi volji.

JOŽE KOŠNJEK

Dražgoše – Okrog 2500 ljudi je prišlo v nedeljo v Dražgoše z avtobusi, osebnimi vozili in peš na opoldansko osrednjo prireditev v spomin na 81. obletnico boja Cankarjevega bataljona z Nemci, na uničenje vasi in poboj 41 domačinov, starih od treh do 73 let. H grobnici padlih partizanov in pobitih domačinov je po tradiciji kot prva položila venec predsednica republike Nataša Pirc Musar, za njo pa še delegacije domače krajevne skupnosti, občin, domačih in tujih borčevskih organizacij ter strank.

► 4. stran

Pri spomeniku pod vasjo Dražgoše se je v nedeljo zbralo okrog 2500 ljudi, ki so prišli z avtobusi, osebnimi vozili in peš. / Foto: Gorazd Kavčič

Stavki pacientov in zdravnikov

Danes prva velika stavka pacientov v Sloveniji, zbor ob 17. uri bo tudi pred zdravstvenima domovoma v Kranju in Kamniku. Za jutri je napovedana stavka zdravnikov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Stavka pacientov v okviru civilne iniciative Glas ljudstva »Ustavimo rušenje javnega zdravstva!« bo danes, v torek, ob 17. uri na Trgu republike v Ljubljani, istočasno bo potekala po še več drugih krajih, tudi v Kranju in

Kamniku. Med drugim zahtevajo dostop do osebne zdravstva za vse, ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, prekinitve dela zdravnikov v dvojni praksi (t. i. dvoživkarstvo), ustavitve odtokanja javnega denarja k zasebnikom.

► 3. stran

Prilogi: **Zgornjesavc**
LOČANKA

AKTUALNO

Pomanjkanje antibiotikov za otroke

V Sloveniji je trenutno najbolj pereče pomanjkanje zdravil z amoksicilinom v farmacevtskih oblikah, ki so namenjene otrokom – peroralnih suspenzijah oziroma sirupih. Kaj pa na Gorenjskem?

2

GORENJSKA

Župan, ki obiskuje dunajsko opero

Peter Bohinec, novi župan Jesenice, ima posebno povezavo z Dunajsko državno opero. V njej je namreč solistka njegova sestra, mezzosopranistka Monika Bohinec.

5

GORENJSKA

Prenova v Domu dr. Janka Benedika

Do poletja bodo popolnoma prenovili sobe v dveh nadstropjih dela stavbe, ki doslej še ni bil prenovljen, zamenjali obe dvigali in delno preuredili pritličje. Projekt, vreden 1,8 milijona evrov, z nepovratnimi sredstvi financira država.

5

ŠPORT

V boj za hokejskega prvaka

Najkasneje v nedeljo bo znan letošnji hokejski državni prvak. V finalu se bosta pomerila SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija. Prva tekma bo danes v Ljubljani.

13

VREME

Danes bo sončno. Jutri bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. V četrtek bo oblačno z občasnimi padavinami.

-3/6 °C

jutri: delno jasno

Pomanjkanje antibiotičnih sirupov za otroke

»Ni več tako, kot je bilo pred covidom. Ves čas so neka nihanja pri dobavljenosti zdravil, enkrat ni enega, drugič ni drugega. K sreči pa smo do sedaj še vse primere uspešno rešili in nihče ni ostal brez zdravil, ki jih je potreboval,« zagotavlja direktorica Gorenjskih lekarn.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V Sloveniji je trenutno najbolj pereče pomanjkanje zdravil z amoksicilinom v farmacevtskih oblikah, ki so namenjene otrokom – peroralnih suspenzijah oziroma sirupih. Po navedbah javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP) trenutno kaže, da bo prvo zdravilo ponovno na voljo v drugi polovici tega tedna.

Direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec je povedala, da je tudi pri njih nastopila motena oskrba oziroma pomanjkanje dostopnosti antibiotičnih peroralnih suspenzij za otroke z amoksicilinom (Ospamox in Hiconcil). »Če ni na voljo sirupa, se lahko otroku ponudi zdravilo v obliki kapsule ali tablete, v lekarnah pa lahko iz gotovih zdravil za odrasle pripravimo magistralna zdravila za

otroke. Glede na smernice za zdravljenje okužb je možna tudi uporaba drugih antibiotikov. Nekateri so za zdaj normalno dosegljivi. Rešitve se za zdaj vedno najdejo, potrebno je le sodelovanje med pacientom/skrbnikom pacienta, zdravnikom in farmacevtom ter natančno upoštevanje vseh navodil,« je pojasnila Rakovecva in dodala, da podobno velja za druga zdravila: »V tem obdobju so problematične še dobave zdravil s paracetamolom za otroke (še vedno ni sirupa Panadol 250) in z ibuprofenom za otroke v obliki sirupa. Slednji je občasno dosegljiv v manjših količinah, zato ga v naših lekarnah še ni zmanjkalo.«

Tudi na Javni agenciji RS za zdravila in medicinske pripomočke zagotavljajo, da se v večini primerov najde neposredna zamenjava za zdravila, le v najredkejših primerih je treba povsem prilagoditi način zdravljenja. Kot pojasnjujejo, so pojavi začasnih motenj v preskrbi s posameznimi zdravili nekaj običajnega tudi drugod po EU in v svetu,

Rešitve se za zdaj vedno najdejo, potrebno je sodelovanje med pacientom/skrbnikom pacienta, zdravnikom in farmacevtom ter natančno upoštevanje vseh navodil. / Foto: Tina Dokl

vzroki pa do povezani zalogami učinkovin, proizvodnimi omejitvami, distribucijo končnega izdelka in v slo-

tem: prioritiziranja proizvodnje zdravil in cepiv proti covidu, večtedenska zaprtja najpomembnejših pri-

zdravil, kot je primer ob sedanem povečanem sezonskem valu prehladnih obolenj in virusnih ter bakterijskih okužb ...«

Strokovna združenja po Evropi v tej situaciji pozivajo k uporabi antibiotikov le tam, kjer so indicirani, spodbujajo k razmišljanju o krajših obdobjih antibiotičnega zdravljenja ter poudarjajo, da antibiotiki ne pomagajo pri virusnih okužbah, kot so bronhialitis, gripa, covid-19, nazofaringitis in velika večina angin in vnetij srednjega ušesa.

»Poudarjam, da se za zdaj vedno najdejo rešitve. Zato ni primerno, da ljudje panično in brezglavo kupujejo zdravila za domače lekarne. S tem si ne naredijo nobene koristi, nasprotno, ob koncu roka uporabe bo to okoljski problem,« opozarja Romana Rakovec.

venskem primeru dodatno še z velikostjo trga. »V zadnjih dveh letih smo zaradi pandemije spoznali še nekaj novih razlogov, povezanih s

stanišč in proizvodnih mest zdravilnih učinkovin zunaj EU, čez noč spremenjene potrebe po posameznih zdravilih oziroma skupinah

Trenutno je najbolj pereče pomanjkanje zdravil z amoksicilinom v farmacevtskih oblikah, ki so namenjene otrokom – peroralnih suspenzijah oziroma sirupih in dobave sirupa s paracetamolom za otroke. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 20. decembra 2022, prejmeta vsak po eno vstopnico za ogled koncerta Žana Serčiča in Šakalov, ki bo 14. februarja v Cerkljah, Boris Bevk iz Železnikov in Dragica Šturm iz Škofje Loke.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 27. decembra 2022, prejme platneno vrečko, ki jo podarja RTV Slovenija, Stanislav Jarc iz Škofje Loke.

Nagrajencem čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme TOMAŽ POTOČNIK s Sovodnja.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.

Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.

Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjski-glas.si

Nova poziva Eko Sklada

Za vgradnjo sončnih elektrarn za samooskrbo je v novem pozivu gospodinjstvom odjemalcem in malim poslovnim odjemalcem na voljo deset milijonov evrov.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Eko sklad je konec decembra v uradnem listu objavil poziva za nepovratne finančne spodbude v skupni vrednosti enajst milijonov evrov za vgradnjo sončnih elektrarn za samooskrbo ter za skupne naložbe v ogrevanja v stavbah s tremi in več deli.

Poziv za nepovratne finančne spodbude/pomoči za naprave za samooskrbo z električno energijo in za naprave za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne energije je namenjen izvedenim naložbam vgradnje naprav za individualno in skupnostno samooskrbo gospodinjstvom ali malih poslovnih odjemalcev, ki električno energijo proizvajajo z izrabo sončne energije.

Za nepovratne finančne spodbude/pomoči za naprave za samooskrbo z električno energijo in za naprave za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne

energije je na voljo 10 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Poziv je namenjen izvedenim naložbam vgradnje naprav za individualno in skupnostno samooskrbo gospodinjstvom ali malih poslovnih odjemalcev, ki električno energijo proizvajajo z izrabo sončne energije. »Spodbuda je tokrat prvič dodeljena tudi

za naprave za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne energije,« so pojasnili na Eko skladu.

Višina nepovratne finančne spodbude bo

znašala 500 evrov za kilovat (kW) inštalirane nazivne električne moči naprave za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne energije, vendar ne več kot 25 odstotkov upravičenih stroškov naložbe, ter 50 evrov za kW inštalirane nazivne električne moči naprave za samooskrbo z električno energijo brez baterijskega hranilnika električne energije, vendar ne več kot 25 odstotkov upravičenih stroškov naložbe, in sicer za največ 80 odstotkov vsote priključnih moči odjemnih mest.

Kot naprava za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne energije se bo štela le tista, ki bo imela prigraden baterijski hranilnik s kapaciteto shranjevanja v kilovatih urah najmanj 0,7 ure obratovanja naprave za samooskrbo z električno energijo pri nazivni električni moči (v kW).

Spodbuda bo dodeljena za naložbe, izvedene od vključno 1. marca dalje. Naprave morajo ob oddaji vloge že obratovati.

Za nepovratne finančne spodbude za skupne naložbe ogrevanja starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli pa je na voljo milijon evrov nepovratnih spodbud,

Za nepovratne finančne spodbude za skupne naložbe ogrevanja starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli je na voljo milijon evrov.

in sicer za naložbe v prenovno ogrevanja v stavbah s tremi ali več posameznimi deli (ne zgolj večstanovanjske stavbe). Spodbude bodo znašale 20 odstotkov upravičenih stroškov naložbe in bodo dodeljene za vgradnjo skupnega solarnega ogrevalnega sistema, kotla na lesno biomaso, ogrevalne toplotne črpalke, za zamenjavo toplotne postaje ali vgradnjo nove toplotne postaje za priklop na sistem daljinskega ogrevanja. Do spodbude so upravičene tako fizične kot pravne osebe, ki so etažni lastniki v stavbah s tremi ali več posameznimi deli.

Stavki pacientov in zdravnikov

◀ 1. stran

Ljudje lahko podporo izrazijo tudi simbolično – tako da na ta dan nosijo simbol stavke, dva prekrížana obliža, nalepljena na srčni strani. Kot poudarjajo v iniciativi Glas ljudstva, to ni stavka proti zdravnikom in tudi ni usmerjena proti vladi. »Je stavka za javno zdravstvo; stavka pacientov, zdravnikov ter vseh zdravstvenih delavcev, ki še vztrajajo v javnem sistemu ter soglašajo, da morajo biti zdravstvene storitve pod enakimi pogoji dostopne vsem.« Inicijativa pa je koalicijskim poslancom, predvsem članom Odpora za zdravstvo, včeraj že predala stavkovne zahteve in vse poslance pozvala, naj izkažejo podporo stavki.

Civilna iniciativa Glas ljudstva: »S stavko bomo hkrati skušali pomagati pacientom brez osebne zdravnik in jim ponuditi pravno pomoč. Skupaj s Pravno mrežo za varstvo demokracije v imenu posameznikov brez izbranega zdravnika pripravljamo tudi tožbo.«

Stavki pacientov se pridružuje več sindikatov, poziv pacientov k ureditvi razmer podpira Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, tudi Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, kjer so zapisali: »Podpiramo napovedano stavko pacientov, ker se zavedamo njihovih stisk in številnih še kako upravičenih

V marsikateri javni zdravstveni ustanovi so se včeraj še dogovarjali, kako bodo organizirali delo na dan opozorilne stavke zdravnikov. / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

bojazni. Žal se stavke fizično ne bomo mogli udeležiti, saj bomo na delovnih mestih skrbeli za zdravje vseh vas, naših uporabnikov.«

Kaj pa zahtevajo zdravniki

Za jutri, 11. januarja, je napovedana tudi opozorilna stavka zdravnikov in zobozdravnikov sindikata Fides. Med stavkovnimi zahtevami so ob doslednem upoštevanju standardov in normativov ter odpravi plačnih nesorazmerij v zdravstvenih timih – enak dvig za vsa zdravniška in zobozdravniška delovna mesta pričakujejo do 1. aprila – tudi javna in jasna opredelitev vlade, da za nevzdržne razmere niso odgovorni zdravniki. Od vlade zahtevajo tudi, da ostro obsodi kakršnokoli obliko nasilja nad zdravniki in drugim zdravstvenim osebjem ter da zdravnike kot nosilce zdravstvene dejavnosti vključi v oblikovanje reforme zdravstvenega sistema. Zahtevajo tudi oblikovanje jasne karijerne poti zdravnikov in prenos napredovanj, doseženih v času

specializacije. Podporo stavki so na začetku decembra napovedali tudi v Sindikatu zdravnikov družinske medicine Praktik.um in Sindikatu zobozdravnikov Slovenije Dens, če vlada ne bo izpolnila obljube o pogajanjih o plačnem stebru za zdravstvo.

Z ministrstva za zdravje pa so posredovali javno vabilo ministra Danijela Bešiča Loredana predstavniku

V času stavke zdravnikov bo zagotovljena obravnava nujnih stanj ter bolnikov, mlajših od 18 in starejših od 65 let, prav tako nosečnic. Včeraj je bilo že znano, da v ZD Jesenice ne pričakujejo večjih odstopanj, delo bo predvidoma potekalo po ustaljenem urniku. V ZD Kranj se je včeraj nakazovalo, da pri družinskih zdravnikih stavke ne bo, vsaj ne v klasičnem smislu, kar pa še ne pomeni, da stavka nima podpore.

Fidesa Gregorju Zemljiču na sestanek, ki so ga za včeraj popoldne sklicali na pobudo predsednika Slovenskega zdravniškega društva Radka Komadine, ki je prevzel vlogo mediatorja med sindikatom Fides in ministrstvom. Če je sestanek

dejansko bil in je prišlo do kakšnega dogovora, do zaključka časopisne redakcije ni bilo znano.

Potek stavke na Zobni polikliniki Kranj

Vodja Zobne poliklinike v ZD Kranj dr. Irena Matjan Novak je včeraj že povedala, da bo stavka predvidoma potekala tako, da bodo vsi zaposleni na delovnih mestih, vendar pa bodo od-

rasle paciente, naročene za ta dan, pravočasno prenaročili. »Obravnavani bodo nujni primeri in starejši od 65 let, prav tako bo normalno delovalo vse mladinsko zobozdravstvo. Zobozdravniki pa se lahko odločijo tudi za običajen potek dela.«

Izenačitev za ženske in moške

Od prvega januarja na področju obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja velja izenačitev odmerne lestvice za ženske in moške.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Najpomembnejša novost na področju obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, uveljavljena s 1. januarjem, je izenačitev odmerne lestvice za moške in ženske. Kot so povzeli na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se je namreč z novelo zakona, ki se je začela uporabljati 1. maja 2021, skrajšalo prehodno obdobje postopnega izenačevanja odmerne lestvice za

moške z odmerno lestvico za ženske.

Višina odmerne odstotka se je v prehodnem obdobju, ki se je izteklo 31. decembra 2022, razlikovala glede na spol zavarovanca in je znašala za ženske za 15 let zavarovalne dobe 29,5 odstotka, za moške pa 28,5 odstotka pokojninske osnove. Ženski se je za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe prištel po 1,36 odstotka, moškemu pa po 1,32 odstotka.

Po izenačitvi odmerne lestvice z letošnjim prvim

januarjem pa odmerni odstotek za 40 let dopolnjene pokojninske dobe za ženske in moške znaša 63,5 odstotka oz. za 15 let zavarovalne dobe 29,5 odstotka, za vsako nadaljnje leto pa se tako moškemu kot ženski prišteje po 1,36 odstotka pokojninske osnove.

Na ZPIZ so povzeli tudi upokojitvene pogoje, ki se v tem letu ne spreminjajo. Za pridobitev starostne pokojnine mora zavarovavec hkrati izpolnjevati pogoja starosti in pokojninske dobe, torej 60 let in 40

let pokojninske dobe brez dokupa, lahko pa se upokojijo tudi pri 65 letih, če ima najmanj 15 let zavarovalne dobe. V določenih primerih pa se je možno upokojiti tudi pri nižji starosti.

Uskladitev pokojnin, ki se izvede enkrat letno na podlagi rasti povprečne mesečne bruto plače in povprečne cene rasti življenjskih potrebščin, bo opravljena po objavi potrebnih podatkov Statističnega urada s pokojninami za februar, letni dodatek pa z izplačilom za mesec junij.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT

Odgovornost ni minimalna

Sindikati vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije v soboto pripravljajo protestni shod pomočnic in pomočnikov vzgojiteljev predšolskih otrok, s katerim želijo opozoriti na nesprejemljivo podcenjujoč odnos oblasti do zahtevnega in odgovornega dela, ki ga opravljajo zaposleni na delovnem mestu vzgojiteljev predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja. Kot poudarjajo, so namreč plače pomočnikov vzgojiteljev nesprejemljivo nizke, zahtevno in odgovorno delo, ki ga opravljajo, pa razvrednoteno.

V vrtcih zato opažajo, da se na razpise za delovno mesto vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja ne prijavlja praktično nihče več. Težko nadomestijo zaposlene, ki se upokojijo, še težje dobijo nadomeščanje za krajši čas oziroma nadomeščanja porodniške ali dolgotrajne bolniške odsotnosti. Po drugi strani se pomočnice vzgojiteljic tudi same odločajo za odhod na manj odgovorna, a kljub temu bolj plačana delovna mesta. Večina svoje delo jemlje zelo resno in čutijo izjemno odgovornost tako do otrok kot njihovih staršev – to dokazuje tudi to, da so se odločile protest izvesti v soboto, v svojem prostem času. Zato je pomenljivo tudi geslo protestnega shoda – »Moja odgovornost ni minimalna!«. V sindikatu so odnos vlade do pomočnic in pomočnikov vzgojiteljic in vzgojiteljev označili za cini-

čen, saj se namreč rada pohvali z visoko kakovostjo slovenskih javnih vrtcev, zaposlenim, ki to kakovost zagotavljajo, pa namenja plačo, nižjo od minimalne. Strinjajo se, da je predšolska vzgoja v Sloveniji na zavidljivo visoki ravni, ob tem pa se sprašujejo, kako dolgo bo ob vse večjem pomanjkanju strokovnega kadra še tako.

Pomočnice vzgojiteljic že dolgo niso samo varuhinje otrok, ampak se zahteve pri njihovem delu ves čas povečujejo, prav tako se nenehno izobražujejo in v tandemu sodelujejo z vzgojiteljico pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti. A to delo se ne vrednoti, prav tako niso ovrednoteni strokovni nazivi, ki jih pridobijo. Vesele so vsaj podpore, ki jim jo množično izražajo starši, a s tem seveda ne morejo plačati položnic oziroma tega unovčiti na primer pri najemu posojila za nakup stanovanja. Pomočnice vzgojiteljic se zato počutijo razočarane, prizadete in tudi ponižane, ko prejemajo doplačila za razliko do minimalne plače. Številne ta čas v tem poklicu vztrajajo le še zaradi vesolja do dela z otroki, a vse več si jih težko privoščijo opravljati določeno delo le zato, ker jih osrečuje. Kot so še opozorili ob napovedi protestnega shoda, je zdaj skrajni čas, da se stvari spremenijo, da se ne bo zgodilo podobno kot v zdravstvu, ki zaradi nepravilnega ukrepanja pospešeno razpada.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urša Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,20 EUR, petek 2,50 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Čas je, da zacelimo rane preteklosti

1. stran

Pri spomeniku pod vasjo je udeležence najprej nagovoril predsednik organizacijskega komiteja za prireditve Po stezah partizanske Jelovice generalmajor Ladislav Lipič, v kulturnem programu, ki ga je povezovala Jana Jenko, pa so sodelovali Orkester Slovenske vojske, Partizanski pevski zbor, igralca Bojan Trampuš in Jan Bertonec ter združeni pevski zbor osnovnih šol Dravljice in Šentvid. Nedeljske svečanosti so se poleg predsednice Republi-

predsednik državnega sveta Marko Lotrič, prvi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan in nekateri ministri, poslanci državnega zbora, državni svetniki in župani.

Za zločin je kriv okupator

Slavnostni govornik, poslanec Gibanja Svoboda v državnem zboru Borut Sajovic, je svoj govor začel s stihom primorskega pesnika Iga Grudna: »Naj kdorkoli kdaj te vpraša, kdo živi na zemlji tej. Vedi, zemlja ta je naša, tvoji dedi spijo v njej, zanjo bori se naprej!«

Na nedeljski slovesnosti, posvečeni tudi spominu na pesnika Karla Destovnika - Kajuha in štiri gorenjske partizanske poveljnike, je bil slavnostni govornik poslanec državnega zbora in nekdanji tržiški župan Borut Sajovic.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Tudi v soboto ponoči in v nedeljo so bili organizirani tradicionalni pohodi v Dražgoše. Najbolj znanega, že 44. pohoda Po poti Cankarjevega bataljona z Valterskega vrha v Poljanski dolini do Dražgoš, se je udeležilo sto pohodnikov, 24. pohoda iz Železnikov čez Ratitovec v Dražgoše pa šestdeset pohodnikov.

ke Slovenije Nataše Pirc Musar med drugim udeležili še predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič,

Spomnil se je dražgoškega boja Cankarjevega bataljona in tragedije lepe in urejene gorenjske vasi, ki še danes

Spominske slovesnosti ob 81. obletnici dražgoške bitke so se udeležili tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar s soprogom, predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič in predsednik državnega sveta Marko Lotrič. / Foto: Gorazd Kavčič

zaznamuje Dražgošanke in Dražgošane in po nepotrebnem deli tudi slovensko družbo. »Krivec za veliko dražgoško zmago upora in tragedijo domačinov je ena sam. Imenuje se velikomemški nacifašizem in domača kolaboracija. Nacisti so za uničevanje drugačnih po narodnosti, spolu, veri

ali rasi vedno našli izgovor in vzrok. V Dražgošah, v Begunjah, v Oradourju v Franciji, v Lidicah na Moravskem in še kje. Dejstvo je tudi, da so Dražgoše danes postale verjetno edini kraj v vsej zgodovini sveta, kjer se krivda za zločine okupatorjev nalaga napadenim branilcem ... Kadar je obstoj naroda ogrožen, je odpor z vsemi sredstvi nujen. Brez upora in odpora bi danes tu govorili nemško. Brez tega ne bi imeli svoje države. Smo mi, veterani vojne za Slovenijo in vsi Slovenci, krivi za 19 naših mrtvih v junijski vojni leta 1991?« se je vprašal.

Zahvala in opravičilo Dražgošanom

Govornik Borut Sajovic je opozoril na nujno enotnost in slogu naroda in nato posebej nagovoril Dražgošane: »Ob spoštljivih mislih na partizane in sočutju do tragedije domačinov je treba iskati poti naprej. Za njih je potrebno razumevanje, spoštovanje in pomiritev.

Dražgošanom se zahvaljujem za stalno gostoljubje. Mislim, da je čas in prav, da slišijo tudi opravičilo. Opravičujem se jim za vse povojne težave, ki so se zgodile

da so se mrtvi med seboj spravili že davno. Vsi, prav vsi umrli, ne glede na stran v vojni, si zaslužijo spoštljivo svečko, sočutje, ime in priimek, pokop, grob, na-

Na nedeljski slovesnosti so bili tudi predstavniki dveh krajev, ki sta med vojno doživela tako usodo kot Dražgoše in Dražgošani. Prvi je Lipa v občini Matulji na Hrvaškem, kjer so Nemci leta 1943 pobili 269 vaščanov, med katerimi je bilo 121 otrok. Drugi pa francosko mesto Oradour-sur-Glane, kjer so SS-vojaki junija 1944 pobili ali zmetali v goreče hiše 642 ljudi.

proti njihovi volji, za težave, ki so jih namerno ali nenamerno povojni oblastniki storili pri prekopu žrtev, pri načrtovani obnovi, pri gospodarjenju in načrtovanju

pis. Vsi so bili od nekoga otroci, mame, očetje, bratje, sestre... Za vsakim je nekdo žaloval. Nam, daleč po vojni rojenim, se spraviti ni treba, saj nikomur niso ničesar

H grobnici padlih partizanov in pobitih domačinov je po tradiciji kot prva položila venec predsednica republike Nataša Pirc Musar. / Foto: Gorazd Kavčič

razvoja in obnovi vasi. Takratni čas je bil težak, drugačen, ni ga moč gledati z današnjimi očmi in meriti s sodobnim metrom. Za nas naj ga izmerijo neodvisni zgodovinarji.«

Čas za ustvarjalnost in strpnost

»Ob takih trenutkih vedno pomislim na slovensko spravo. Osebno razmišljam,

storili. Je pa naša naloga, da vztrajamo na stališču, da za kolaboracijo s fašizmom in nacizmom opravičila ni,« je povedal Borut Sajovic. »Čas je, da rane in bolečine vseh zacelimo, povečujemo ustvarjalnost, strpnost, enotnost slovenskega naroda ter se tako pripravimo na izzive prihodnosti. Veliko jih je,« je sklenil svoj govor poslanec Borut Sajovic.

Ruševine in muzej v spomin na pokol

Francosko mesto Oradour-sur-Glane v bližini Limogesa je eno od evropskih mest spomina na zločine nemške vojske nad civilisti.

JOŽE KOŠNJEK

Dražgoše – Med udeleženci nedeljske spominske svečanosti v Dražgošah je bil tudi podžupan francoskega mesta Oradour-sur-Glane iz okolice Limogesa Benoit Sadry. To francosko mesto je med tistimi nesrečnimi evropskimi kraji, v katerih je nemška okupacijska vojska zagrešila najhujše zločine nad civilisti, njihove domove pa zrnala z zemljo.

Oradour-sur-Glane je bila majhna francoska kmečka vas s približno 350 prebivalci. Spomladi leta 1944 je bilo v njej že okrog 650

ljudi, kar je bila posledica priseljevanja judov in drugih, ki so bežali pred nacističnim nasiljem. 10. junija 1944 so vojaki SS vse prebivalce zbrali na osrednjem trgu, nato pa jih ločili po spolu. Pripadniki 1. in 2. čete so 197 moških odpeljali v več hlevov na robu mesta in jih zaprli. 3. četa je 240 ženskih in 205 otrok zaprla v vaško cerkev. Nato so pripadniki SS zažgali skednje in skozi okna cerkve metali granate ter streljali tiste, ki so se hoteli rešiti pred plameni. Ko je bilo 642 prebivalcev, med njimi sedem judovskih beguncev, mrtvih,

je četa izropala prazna stanovanja in nato vas požgala do tal. Okoli 20. ure zvečer so se esesovci umaknili iz kadečih se ruševin. Pokol je preživelo le sedem vaščanov: šest moških in ena ženska, vsi pa so bili hudo ranjeni. Približno petnajstim drugim prebivalcem vasi je pred začetkom pokola uspelo pobegniti pred Nemci ali se s skrivanjem izogniti obkolitvi.

Benoit Sadry tudi vodi nacionalno združenje za ohranitev spomina na žrtve Oradourja. Na vprašanje, kako v njegovem mestu ohranjajo spomin na ta tragični

Benoit Sadry, podžupan mesta Oradour-sur-Glane, ki je leta 1944 doživel podobno tragedijo kot Dražgoše. Nemci so pobili 642 meščanov. / Foto: Gorazd Kavčič

dogodek, je odgovoril, da malo drugače kot v Dražgošah. V mestu so ohranjene ruševine starega mesta, za katere skrbi država. Deluje tudi muzej, ki ga letno obiše skoraj 300.000 ljudi, med katerimi je 100.000 mladih. »Mladim je treba povedati, kaj se je zgodilo tukaj in kako hude stvari se dogajajo v vojni. Vsako leto pripravimo tudi posebno prireditev, ki sicer ni tako množična kot v Dražgošah, nanjo pa vselej pride visok predstavnik vlade ali celo predsednik republike.« Izrazil je veselje, da je lahko z nami v Dražgošah in da so kraji, ki so med vojno utrpeli enako usodo, začeli sodelovati. To je prispevek k ohranjanju spomina na preteklost in način, ki prispeva k skupnim prizadevanjem evropskih narodov za mir.

Župan, ki obiskuje Dunajsko državno opero

Peter Bohinec, novi župan jeseniške občine, ima posebno povezavo z Dunajsko državno opero. V njej je namreč solistka njegova sestra, mezzosopranistka Monika Bohinec, in kot pravi, ne zamudi nobene njene premiere. Sicer pa je kot župan že krepko poprijel za delo ...

URŠKA PERNEL

Jesenice – Dober mesec dni je minilo od izvolitve Petra Bohinca za novega župana Jesenic in po naporni predvolilni kampanji in dopustu v tujini je zdaj že krepko poprijel za delo. V prednovoletnem času je najprej opravil več prijetnih obveznosti z obiski doma starejših, bil je na novoletnem koncertu pihalnega orkestra, na prireditvi Žeganje konj na Blejski Dobravi, gostil je prednovoletno srečanje gospodarstvenikov in ostalih, ki so pomembni nosilci družbenega in gospodarskega razvoja v občini.

»Sprejemi so bili zelo topli in imam dobre občutke,« pravi novi župan, ki sicer svojo funkcijo opravlja še nepoklicno, saj še ureja stvari v dosedanji službi, kjer je delal kot pomočnik direktorja zdravstvenega doma Slovenskih železnic v Ljubljani. A kot poudarja, bo predvidoma do konca meseca župansko funkcijo že začel opravljati profesionalno.

Župan Občine Jesenice Peter Bohinec na nedavnem novoletnem koncertu Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora, katerega častni član je. / Foto: Nik Bertonec

Do takrat bo imenoval tudi novega direktorja občinske uprave, dosedanjemu Gregorju Hudriču se je namreč zahvalil za sodelovanje.

V prihodnjih dneh bo predvidoma imenoval tudi prvega podžupana oziroma podžupanjo, v skladu s koalicijsko pogodbo bo iz

stranke Gibanje Svoboda, medtem ko naj bi bil drugi podžupan iz stranke Socialni demokrati, katere član je tudi župan. Ta je tudi sklenil koalicijsko z listami Gibanje Svoboda, Levica in Resni.ca, tako da ima v 28-članskem občinskem svetu že večino s 15 glasovi.

Dobre povezave na ministrstvih

Med prvimi nalogami bo po napovedi Petra Bohinca sprejem rebalansa proračuna, kar bo osnova za nadaljnje projekte, pri čemer računajo tudi na pridobitev evropskih sredstev, zlasti za dokončanje obnove

Ruardove graščine, ki je kulturni spomenik državnega pomena. Tako je že imel sestanek na ministrstvu za kulturo, kjer so mu predstavili nov razpis, ki bo objavljen konec januarja oziroma v začetku februarja, nanj se

treh letih se mi zdi, da še ni čas, da mesto predsednika prepustim nekemu drugemu. Jesenice so ne le na Gorenjskem, temveč tudi širše poznane po železarstvu in hokeju in vidim priložnost za večjo promocijo, da hokej

Prostega časa ima sicer malo, zdaj kot župan ga bo imel še manj, a ga rad izkoristi za kolesarjenje in druženje s prijatelji.

bodo prijavi in upajo, da bodo uspešni. Novi župan ima dobre povezave na državnih ravni, saj je v preteklosti delal na treh ministrstvih, in sicer za obrambo, zdravje in kulturo.

Hokej in pihalni orkester

Za zdaj ostaja tudi predsednik hokejskega kluba HDD SIJ Acroni Jesenice.

»Zadevo smo preverili in po zakonu o integriteti sta funkciji združljivi, s tem da se bom kot župan moral izločiti iz vseh postopkov, ki se nanašajo na klub. Glede na status hokeja in uspehe naših hokejistov ter glede na moje preteklo delo v zadnjih

in Jesenice postavimo nazaj na zemljevid,« pravi Bohinec, ponosen, da je jeseniški hokej ravno pred dnevi, natančneje 6. januarja, praznoval visok, 75-letni jubilej.

Poleg hokeja je Bohinec dejaven tudi v Pihalnem orkestru Jesenice - Kranjska Gora, kjer je častni član. S kulturo pa je povezan tudi prek sestre Monike Bohinca, vrhunske mezzosopranistke, solistke v Dunajski državni operi, in kot pravi, ne zamudi nobene njene premiere. Prostega časa ima sicer malo, zdaj kot župan ga bo imel še manj, a ga rad izkoristi za kolesarjenje in druženje s prijatelji.

Obsežna prenova v Domu dr. Janka Benedika

Do poletja bodo popolnoma prenovili sobe v dveh nadstropjih dela stavbe, ki doslej še ni bil prenovljen, zamenjali obe dvigali in delno preuredili pritličje. Ta 1,8 milijona evrov vreden projekt z nepovratnimi sredstvi financira država.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Z delovno akcijo, v kateri so v soboto včasne prostore preselili 15 stanovalcev, se je začela prenova dela stavbe Doma dr. Janka Benedika Radovljica. Kot je povedal direktor Alen Gril, bodo v sklopu projekta popolnoma prenovili edini del doma, ki doslej še ni bil prenovljen, to je drugo in tretje nadstropje leta 1982 zgrajenega prizidka.

»Sobe, iz katerih smo v soboto v nadomestne, začasne prostore v pritličju preselili 15 stanovalcev, bodo popolnoma prenovljene, vključno z vso električno, vodovodno in drugo napeljavo, predstavljene bodo nekatere stene, nato pa prostori na novo prepleškani in opremljeni. Ko bodo dela v drugem nadstropju zaključena, bomo enako ponovili v tretjem nadstropju,« je povedal Gril.

Vzporedno bodo zamenjali obe domski dvigali, s katerima imajo že nekaj časa težave pri obratovanju. Čisto na koncu pa bodo delno preuredili tudi prostore uprave in fizioterapije v pritličju in na ta način zagotovili prostor za tako imenovano stalno rdečo cono, ki jih bodo uporabili, če se bo pokazala potreba za to.

Radovljiški dom za starejše občane ima prostora za 222 stanovalcev in v

nasprotju s številnimi drugimi slovenskimi domovi za starejše, še vedno zagotavlja delovanje pri polnih kapacitetah. Trenutno namreč razpolagajo z zadostnim številom kadra, ki to omogoča.

Sobe bodo popolnoma prenovljene, vključno z vso električno, vodovodno in drugo napeljavo. Ko bodo dela v drugem nadstropju zaključena, bodo enako ponovili v tretjem nadstropju.

Kot namreč poudarja direktor Gril, se v zadnjih letih, to je v obdobju, ko se je posebej pokazalo, da so ena od najpomembnejših pa tudi najbolj občutljivejših točk v sistemu zdravstva in socialne oskrbe prav kadri, še intenzivneje kot prej posvečajo vzpostavljanju dobrega kolektiva in ustvarjanju čim boljšega delovnega okolja za zaposlene.

Zadovoljen je, da v zadnjem obdobju niso beležili

Skupina zaposlenih na sobotni delovni akciji, direktor Gril je prvi z leve. Zaradi prenove so včasne prostore preselili 15 stanovalcev.

večjega odhoda zaposlenih, celo nasprotno, na njihove razpise se javljajo delavci iz drugih primerljivih zavodov.

Vesel je tudi prihoda novih moči na mesto pomočnika direktorja za zdravstveno nego ob koncu lanskega leta. Na to funkcijo je prišel Drago Lončnar, diplomirani zdravstvenik in magister

zdravstveno-socialnega managementa, ki ima dolgotrajne izkušnje na področju psihiatričnega zdravljenja. Slednje, poudarja Gril, mu pri delu predstavljajo izjemno dodatno kompetenco. Starejših z različnimi oblikami težav na tem področju je namreč iz leta v leto več, znanj in izkušenj med zaposlenimi pa še vedno primanjkuje.

Prenova še zadnjega neobnovljenega dela Doma dr. Janka Benedika se je začela ta teden, končana pa bo, če bo šlo vse po načrtih, do poletja.

Postavili paketnike za izposajo knjig

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič je postala še dostopnejša za tržiške občane oziroma uporabnike knjižničnih storitev. Pred dnevi so v uporabo predali paketnike Direct4me, ki omogočajo prevzem rezerviranega gradiva 24 ur na dan.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Direktorica tržiške knjižnice Marinka Kenk-Tomazin je ob sicer stalnem opozarjanju na prostorsko stisko ob tem podarila, da pa ne dovolijo, da to zaustavi njihovo delovanje. O tem govorijo tudi paketniki, nova pridobitev. »Lani smo z Občino Tržič iskali možnost in rešitve, kam in kako bi postavili paketnike. Vmes smo morali za njihovo postavitve dobiti tudi soglasje zavoda za varstvo kulturne dediščine. Sam proces prevzema rezerviranega gradiva iz paketnikov je kratek postopek, uporabniki, ki se bodo pripeljali z avtomobili, bodo

spoštovanja do časa uporabnikov. Veselimo se tudi nadgradnje tega sistema, upamo že letos, ki bo poleg prevzema rezerviranega gradiva omogočila tudi vračanje gradiva v paketnike.«

Postopek prevzema gradiva

Kot je pojasnila bibliotekarka v tržiški knjižnici Vesna Rogl, si njihovi uporabniki že zdaj sami v sistemu Cobiss lahko rezervirajo gradivo. »Enako velja za paketnik, razlika je samo v tem, da bo treba zdaj izbrati še prevzemno mesto. Knjižničarji bomo uporabnikom pripravili gradivo v paketniku s pomočjo aplikacije Direct4me Business, ki si jo

Marinka Kenk - Tomazin in Metka Gaberc ob uradnem odprtju paketnikov za stavbo na Balosu 4 v Tržiču, kjer domuje tržiška knjižnica.

»Vsi skupaj verjamemo, da paketniki, ki so postavljeni za stavbo na Balosu 4, predstavljajo nov odraz prijaznosti in spoštovanja do časa uporabnikov.«

tu postali le kratek čas in jim ne bo treba še posebej iskati parkirnega mesta. Vsi skupaj verjamemo, da paketniki, ki so postavljeni za stavbo na Balosu 4, predstavljajo nov odraz prijaznosti in

bodo naložili na svoj telefon. Preko te aplikacije bodo dobili sporočilo, da jih čakajo izbrane knjige. S pomočjo telefona bodo odprli paketnik in prevzeli gradivo, ki dobi status izposojeno.«

Več kvadratnih metrov za bogato dejavnost?

Novo storitev je financirala Občina Tržič. Podžupanja Metka Gaberc je poudarila, da se je Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v vseh teh letih približala vsej populaciji. »Vsi skupaj stremimo k temu, da se v bližnji prihodnosti reši prostorska stiska in boste lahko vse knjižne

zbirke ustrezno ponudili obiskovalcem, hkrati pa lažje izvajali projekte in delavnice za občane Tržiča in tudi člane, ki k vam prihajajo iz drugih občin. Vaša nova pridobitev, paketniki, ki so skrajša že obvezen del vsake knjižnice, vam bo olajšala delo, vašim članom pa omogočila, da bodo izbrano gradivo brezkontaktno lahko

prevzemali tudi zunaj delovnega časa.«

Samo »kruh in voda« sta premalo

Tržiška knjižnica je bila ustanovljena pred več kot šestdesetimi leti, prve prostore je imela v občinski stavbi na Trgu svobode. Leta 1974 je postala del Zavoda za kulturo in izobraževanje

Tržič, leta 1977 se je preselila v Dom družbenih dejavnosti na Balos 4, kjer je še danes. Leta 1993 se je preimenovala v Knjižnico dr. Toneta Pretnarja, od marca 2000 deluje kot samostojni javni zavod. Iz začetnih 67 kvadratnih metrov površine ima danes 400 kvadratnih metrov, a je glede na dejavnost prostorska stiska velika. »Temeljno poslanstvo, gradnja odlične knjižnične zbirke in pa izposoja gradiva, sta osnova tudi naše knjižnice – kot kruh in voda. Ampak ob kruhu in vodi potrebujemo tudi minerale in vitamine ter še marsikaj. Knjižnice smo podporniki izobraževanja, izobraženosti občanov, smo temelj razvoja kritičnega mišljenja, braniki človečnosti in domoljubja in kot marsikje rečejo: srce mesta. Smo tudi kraj, ki je odprt petdeset in več ur na teden, ki ne prazni denarnic, ampak povezuje ljudi,« je poudarila Marinka Kenk-Tomazin, ob tem pa še dejala, da zaznava spremembe časa in družbe, ki pa se jim ne upirajo, ampak jih s premisleki integrirajo v svoje delovanje.

Obnovljene jaslice

V podružnični cerkvi v Zgornjih Dupljah so na ogled obnovljene jaslice iz leta 1905.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zgornje Duplje – Rezbar Matevž Balantič iz Zgornjih Dupelj je pred leti za župnijsko cerkev svetega Vida v Spodnjih Dupljah izdelal nove jaslice, stare iz leta 1905 pa so ostale neuporabljene. Župnija Duplje in KTD Pod Krivo jelko sta se odločila za njihovo obnovo, delo pa zaupala restavradorju akademskemu kiparju Ljubu Zidarju iz Ivančne

Gorice. Obnovljeni kipci so postavljeni v podružnični cerkvi svetega Mihaela v Zgornjih Dupljah in bodo (po predhodnem dogovoru) na ogled vse do svečnice. Za postavitve jaslic so poskrbeli domačini Renata Košir, Polona Meglič, Tatjana Zupan, Nejc Košir in Boris Škrjanc. Z zanimanjem so si jaslice ogledovali tudi pohodniki na nedavnem nočnem pohodu do Krive jelke.

Obnovljene jaslice v cerkvi sv. Mihaela v Zgornjih Dupljah

/ Foto: Primož Pižulin

Ledinska imena tudi za katastrski občini Dobrava in Zaloše

Razvojna agencija je po Češnjici in Kropi pripravila tudi zemljevid ledinskih imen v katastrskih občinah Dobrava in Zaloše, letos se bodo lotili Ljubnega, Peračice in Brezij.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Razvojna agencija Zgornje Gorenjske je izdala že drugi zemljevid ledinskih imen na območju občine Radovljica. Po Češnjici in Kropi je zdaj namreč pripravljen še zemljevid za katastrski občini Dobrava in Zaloše, ki prikazuje ledinska imena na območju med potokom Lipnica in Savo od Mišac do Podnarta.

»Na obravnavanem območju je bilo zbranih 268 ledinskih imen, ki so bila zbrana s pomočjo starejših domačinov ter dodatno preverjena na dveh srečanjih s krajani obravnavanega območja. Na zemljevidu so vsa imena zapisana v narečju, saj bodo le v domačem govoru ohranila svojo pristno podobo,« je pojasnil vodja projekta Klemen Klinar.

Tiskani zemljevid je domačinom brezplačno na voljo na Občini Radovljica in v

Setev na Zgornji Dobravi leta 1964 (vir: arhiv Gorenjskega muzeja) / Foto: Anka Novak

Knjižnici A. T. Linhartaradovljica, poleg tega pa še na sedežu Krajevne skupnosti Podnart in v prostorih Društva upokojencev Podnart. Imena so zabeležena tudi na čezmejnem portalu ledinskih imen www.ledinskaimena.si.

si, ki vsebuje zbrana imena na Gorenjskem in slovenska ledinska imena na avstrijskem Koroškem.

»Domača poimenovanja njiv, travnikov, gozdov, potokov in vseh drugih elementov kulturne krajine

Domača poimenovanja njiv, travnikov, gozdov, potokov in vseh drugih elementov kulturne krajine so pomemben del naše nesnovne kulturne dediščine.

so pomemben del naše nesnovne kulturne dediščine. Skupaj s hišnimi imeni so temeljni nosilec lokalnih narečij, hkrati pa so pričevalci o naravnih in nekdanih družbenih razmerah v prostoru, kjer so ljudje živeli in delali,« še pojasnjuje Klinar.

»Zaradi vedno manjše povezanosti in odvisnosti človeka od naravnega okolja ter izrazite modernizacije kmetijstva ledinska imena izginjajo v pozabo. Namen projekta zato ni bil samo zbrati in obeležiti imena, temveč lokalno prebivalstvo osvestiti o pomenu ledinskih imen. Ljudi spodbujamo k oživitvi imen, ki jih lahko, četudi se ne ukvarjamo več s kmetijstvom, uporabljamo ob naših prostorašnjih dejavnostih v domačem okolju,« še poudarja.

Projekt se bo v radovljiški občini nadaljeval tudi letos, predvidoma na območju Ljubnega, Peračice in Brezij.

Dvig subvencije, a tudi cene obroka

Z januarjem se je dvignila subvencija, ki jo k študentski prehrani prispeva država, vendar se socialni položaj študentov ne izboljšuje. Dvignila se je namreč tudi maksimalna vrednost študentskega obroka, ki po novem znaša devet evrov.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Začetek novega leta je študente presenetil z dejstvom, da je država povišala subvencije, namenjene študentski prehrani, z 2,82 evra na 3,5 evra, kar se »na prvo žogo« sliši kot obetavna novica, ki pa je v praksi študente še bolj udarila po žepu. Dvig državne subvencije je namreč pospremil tudi dvig najvišje cene, ki jo gostinci za posamezen obrok lahko zaračunajo študentom. Cena študentskega obroka je po 15 letih preseгла ceno sedem evrov in po podatkih Študentske organizacije Slovenije (ŠOS) se je povprečna vrednost obroka zvišala za 1,76 evra, kar pomeni, da študenti za posamezen obrok povprečno odštejejo 1,08 evra več kot v lanskem letu. S 1. januarjem študenti tako za obrok, ki po novem lahko doseže ceno devet evrov, plačajo do 5,5 evra.

Tudi na Gorenjskem lahko študenti unovčijo bone za prehrano, vendar je ponudba v primerjavi z Ljubljano občutno manjša. Študentske bone lahko koristi-

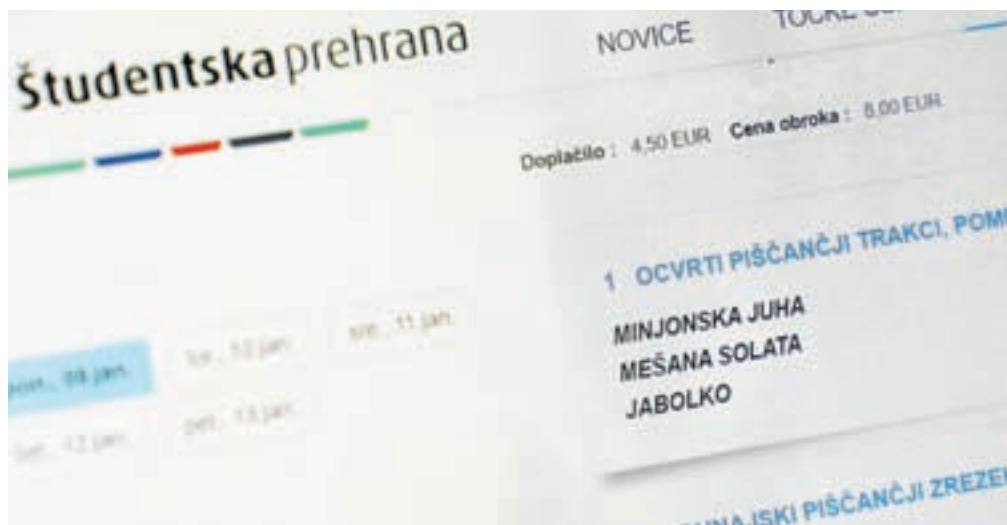
števila precej nižja. Ponujamo jim sicer raznoliko prehrano, tudi vegetarijanske menije, študentom pripadajo tudi juha in solata, in čeprav smo ponudnik ko-

Študentka Tara Podsedenshek: »Na Gorenjskem so gostinci na študente malo pozabili. Z novim letom so številni opustili ponudbo koriščenja študentskih bonov in možnosti, kjer lahko jemo na bone, je še manj.«

jo samo pri določenih ponudnikih v večjih mestih, locirani so v Kranju, Domžalah, Škofji Loki in na Jesenicah ter Bledu. V restavraciji Das ist Valter, ki omogoča študentske menije na treh gorenjskih lokacijah – v Kranju, Škofji Loki in na Jesenicah –, opažajo, da se je zaradi podražitev občutno zmanjšal študentski obisk. »Pred podražitvijo, torej še v lanskem letu, je dnevno študentske bone koristilo tudi do dvajset oseb, danes je ta

riščenja bonov že več let, so podražitve precej spremenile situacijo,« so pojasnili v Valterju.

Da je dvig maksimalne vrednosti obroka, ki jo lahko postavijo gostinci, močno spremenil študentsko prehrano, pa pričajo tudi zgodbe študentov. Študent Fakultete za zdravstvo Angele Boškin Jernej Novak je poudaril, da bonov po podražitvah sploh ne koristi več, saj je cenovno veliko prijaznejše, če si obroke pripravlja

Cene študentske prehrane so z zadnjo podražitvijo presegle marsikateri študentski žep.

/ Foto: Tina Dokl

sam. »Minimalna študentska postavka za delo je v letu 2022 znašala 5,21 evra neto na uro, kar glede na trenutno ceno obrokov pomeni, da eno uro delaš za en obrok. Razumljivo je, da prihaja do podražitev, saj je vsa hrana dražja, vendar menim, da bi se zadeva dala izpeljati drugače,« meni Jernej.

Podobno razmišlja tudi Tara Podsedenshek, študentka Fakultete za družbene vede, ki se je pred kratkim preselila v Radovljico. Pojasnila je, da se v Ljubljani prehranjuje večinoma na bone, na Gorenjskem pa je ponudbe občutno premalo. »Na Gorenjskem so gostinci na študente malo pozabili. Logično je

sicer, da je ponudbe manj, saj ni veliko fakultet, ampak z novim letom so številni gostinci opustili ponudbo koriščenja študentskih bonov in možnosti, kjer lahko jemo na bone na Gorenjskem, je še manj. Iskreno niti ne vem, ali kje v Radovljici sploh še ponujajo bone, mislim, da ne,« nam je zaupala Tara.

Dobili so podžupanjo

Nova podžupanja Občine Tržič je Metka Gaberc.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Nova podžupanja Občine Tržič Metka Gaberc ni nov obraz v lokalni politiki, saj je že tretji mandat tržiška občinska svetnica. V svojih prvih dveh mandatih je za občinsko svetnico uspešno kandidirala na nestranskih listi Zagon, ki jo je vodil Klemen Belhar, tudi županski kandidat leta 2018. Na lanskoletnih

lokalnih volitvah se je s kandidacijo v občinski svet prav tako uspešno pridružila nestranskih listi Tržič zmore več, ki jo je vodil Peter Miklič, novoizvoljeni tržiški župan. Tik pred božično-novoletnimi prazniki jo je župan imenoval za novo podžupanjo Občine Tržič, podžupansko funkcijo opravlja poklicno.

»Že med predvolilno kampanjo sem se zavzemala za

občinski participativni proračun. K temu bom stremela še naprej, zato bom največ sodelovala s krajevnimi skupnostmi, kjer se tak proračun začne – ko od ljudi dobimo podatke, kaj si želijo, kakšne so njihove prioritete.

»Želim tudi, da bi bila občina prijaznejša do ljudi. Ves čas poudarjam, da smo občina ljudje, in skušam spodbuditi občane k temu, da začnejo sodelovati.«

To je moja prva glavna naloga poleg vseh drugih v vlogi podžupanje,« je napovedala Metka Gaberc, ki kot občinska svetnica tudi ve, kako se je delalo v preteklosti in kaj želi spremeniti. »Želim tudi, da bi bila občina prijaznejša do ljudi. Ves čas poudarjam, da smo občina ljudje, in skušam spodbuditi občane k temu, da začnejo sodelovati. Ne bom rekla, da bo vsak dobil asfalt prav do svoje hiše, bomo pa delali za skupno dobro vseh občanov.« Gaberčeva je po rodu iz Loma pod Storžičem, trenutno živi v Bistrici pri Tržiču, a se z družino seli nazaj v svoj domači kraj.

Metka Gaberc / Foto: Tina Dokl

**VELIKI DOBRODELNI KONCERT
LIONS KLUBA ŠKOFJA LOKA**

**KVATROPIRCI
SIMFONIČNI ORKESTER IN MePZ** **CRESCENDO** S SOLISTI
dirigent: Žiga Kert

MUZIKALI
EVROVIZIJSKE USPEŠNICE
JUŽNOAMERIŠKA GLASBA

Vstopnina 15 €
Nakup vstopnic:
EVENTIM prodajna mesta
TIC ŠKOFJA LOKA, Cankarjev trg
GORENJSKI GLAS, Kranj

**sobota,
21. januar 2023,
ob 19. uri**

**Športna dvorana TRATA
ŠKOFJA LOKA**

Generalni pokrovitelj

Lions klub Škofja Loka organizator

BREZPLAČNA OBJAVA

Znašli so se na robu preživetja

Zdaj že tradicionalni dobrodelni projekt V Kranju dobro v srcu mislimo bo potekal še dober teden dni. Predstavljamo nekaj žalostnih zgodb družin in posameznikov, za katere v letošnji dobrodelni akciji zbirajo denarno pomoč.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Stiske posameznikov in družin, za katere do 18. januarja poteka dobrodelna akcija V Kranju dobro v srcu mislimo, so velike, poudarjajo v kabinetu kranjskega župana Matjaža Rakovca, ki je pobudnik akcije. »Številni najbolj potrebujejo finančna sredstva, s katerimi poplačajo nastale dolgove, za kaj več pa jim enostavno zmanjka, mnogi pa se poleg finančne stiske borijo tudi z zdravstvenimi težavami enega ali več družinskih članov. Velike stiske so tudi pri starostnikih, ki niso deležni pomoči sorodnikov ter tako ostanejo sami in nemočni,« pojasnjujejo. Pogledimo nekaj zgodb družin in posameznikov, ki so jih izbrali po predlogih kranjskih osnovnih šol, Društva upokojencev Kranj in Centra za socialno delo Gorenjska, enota Kranj.

Deklica je ostala sama

Pomoč med drugim zbirajo za deklico, ki je nameščena v stanovanjsko skupnost, saj starša nista sposobna skrbeti zanjo. »Oba imata hude težave, ki ju ovirajo pri starševstvu. Deklica je ostala sama in nima nikogar od staršev, ki bi prispeval sredstva za njena oblačila, obutev ali igrače. Srčno upamo, da bi se za mlado deklico našla sredstva, ki bi ji omogočila lepšo in bolj ustvarjalno otroštvo,« so razložili na Mestni občini Kranj, ki dobrodelno akcijo že četrto leto

vodi v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije in Društvom prijateljev mladine Kranj.

V težki situaciji se je znašla tudi štiričlanska družina s šolskim in predšolskim otrokom. Nerazumevanje med staršema, alkoholizem očeta in visoki dolgovi so v lanskem letu pripeljali do tega, da se je mama z otroki za nekaj mesecev preselila k babici. Vendar le do septembra, ko so se morali ponovno preseliti nazaj v k očetu, saj druge možnosti niso imeli. »Družina je tudi obravnavana na Centru za socialno delo, otroke pa zaradi psihosomatskih težav, ki so posledica neurejene družinske situacije, spremljajo v Dispanzerju za mentalno zdravje,« pojasnjujejo na občini.

V prvih treh letih dobrodelne akcije V Kranju dobro v srcu mislimo so zbrali skupno več kot 67 tisoč evrov. Leta 2019 so ljudje dobrega srca za soobčane v stiski prispevali več kot enajst tisoč evrov, leta 2020 nekaj več kot 31 tisoč evrov, leta 2021 pa skoraj 25 tisoč evrov.

V veliki stiski živi tudi družina s petimi otroki. Stanujejo v neprofitnem občinskem stanovanju, starša pa zaradi velikih stroškov razmišljata, da bi stanovanje vrnila in se preselila z družino nazaj v hišo moževih staršev na podeželje, kjer razmere za otroke niso dobre, saj bi bili otroci izpostavljeni alkoholizmu starega starša. Najstarejši otrok je v vzgojnem zavodu, ostali štirje živijo doma.

Oče prejema minimalno plačo, mati je nezaposlena.

Materi opravljata dve službi

Na robu preživetja se je znašla tudi enostarševska družina z dvema šoloobveznima otrokoma, ki je v hudi finančni stiski. Mati se boji zaspiti, saj se v paniki zbudi, ker jo skrbi, kako bo. Plačevati mora še hipotekarni kredit za hišo in kredit. Že nekaj časa zaradi vseh finančnih odhodkov opravlja dve službi, tudi nočno. Skrbi jo za otroka, za njihovo preživetje in stabilnost.

V podobnih razmerah živi tudi družina, kjer je oče alkoholik, zato je mama s tremi otroki, starimi od pet do enajst let, tik pred razvezo in išče možnost najema stanovanja. Mama ima tre-

Akcija V Kranju dobro v srcu mislimo poteka že četrto leto zapored. Letošnja se bo iztekla 18. januarja. / Foto: Tina Dokl

družine, ki se trenutno sooča še s hudo življenjsko izgubo. Pred kratkim so otroci – trije so šoloobvezni, dva sta še v vrtcu – zaradi nesreče pri delu izgubili svojega očeta. Pri enem od otrok so ob rojstvu ugotovili genetsko napako in anomalijo možganov. Deček ima težko motnjo v duševnem razvoju, je popolnoma slep in ima zmereno izgubo sluha. Je gibljivo oviran, ne hodi, ne sedi, težko vzdržuje kateri koli položaj in ne govori. Popolnoma je odvisen od nege in pomoči. Zadovoljstvo izraža z nasmehom in pogledom. Hranijo ga s pomočjo gastrostome. Mama brez očetovega prihodka ne more vzdrževati

družine in otrokom nuditi socialne varnosti.

V drugi šestčlanski družini je oče zaposlen, mama pa brezposelna. Živijo v skromnih bivanjskih razmerah. V družini s tremi šoloobveznimi otroki in predšolskim otrokom je tudi deček s posebnimi potrebami. V letu 2021 je začel tožiti za glavobolom v jutranjih urah, veliko je spal, imel je motnjo hoje in bil je utrujen. Odkrili so mu možganski tumor in je prestal že tri operacije. Po drugi operaciji so dečka ocenili kot popolnoma slepega.

Kako pomagati

Takšne in podobne zgodbe se še nadaljujejo. Pomagajte

lahko s poslanim SMS-sporočilom KRANJ5 na številko 1919 in tako prispevate pet evrov. Prostovoljni prispevek lahko nakažete tudi na TRR račun Društva prijateljev mladine Kranj SI56 6100 0000 5487 540, odprt pri Delavski hranilnici, d. d., Ljubljana, s sklicem SI00 500-21112022, koda namena: CHAR, referenca/sklic: V KR DOBRO V SRCU MISLIMO, ali na TRR račun Zveze prijateljev mladine Slovenije SI 56 0310 6100 1018 757, odprt pri SKB banka, d. d., s sklicem SI00 07-245017, koda namena: CHAR, referenca/sklic: V KR DOBRO V SRCU MISLIMO.

Ponovitev filma o ledinskih imenih in Zaplati

Decembra lani je dvorana kulturnega doma v Preddvoru gostila premiero igrano-dokumentarnega filma z naslovom Z ledinskimi imeni na Zaplati. Ustvarili so ga v Kulturno-umetniškem društvu (KUD) Matije Valjavca Preddvor. Film si boste lahko znova ogledali v soboto.

ALENKA BRUN

Preddvor – »Prvo predvajanje smo posvetili svetovnemu dnevu gora, priključili smo se mednarodnemu festivalu Brati gore 2022 in soustvarjali mozaik več kot stotih alpskih dogodkov v Evropi in širše,« pripoveduje Petra Lombar Premru iz KUD-a, ki je pri filmu sodelovala kot igralka, snemalka in montažerka, medtem ko se pod scenarij, režijo, raziskovanje ter še pod vrsto drugih pomembnih del, ki sodijo k ustvarjanju tovrstnega projekta, podpisuje Slavko Prezelj.

Gre za drugi samostojni film društva, ki traja

Petra Lombar Premru v filmu tudi igra. / Foto: osebni arhiv

osemdeset minut. »Tako kot lani Ovčarstvo v preddvorskih gorah je tudi ta film v celoti produkt ljubiteljskega dela članov društva. Večina, kar 24, nas je nastopilo v igranih prizorih. Pri snemanju nam je na pomoč priskočila še Zalka Šenk, vsebino pa dodatno obogati instrumentalna ljudska glasba v izvedbi Gašperja s prijatelji,« pravi Lombar Premrujeva. »Film predstavlja naš projekt ohranjanja ledinskih imen ob planinski poti, katerega cilj je, da planincem in drugim ljudem povemo, kako se kje reče. Imena smo popisali in raziskovali njihov pomen, pri čemer smo sodelovali z domačini

in strokovnjaki. Na teh krajih smo posneli igrane prizore in postavili sedem tabel z imeni, nadmorskimi višinami ter QR kodami. Če jih odčitate s pametnim telefonom, vodijo do razlag imen in videoposnetkov igranih prizorov. Poleg teh se v filmu prepletajo še prikazi krajev in utrinjk z delovnih akcij, zaokrožuje pa ga okvirna zgodba, ki jo boste spoznali le, če si boste film ogledali,« še pove.

In ker zanimanja za ogled filma prvič ni manjkalo, so se odločili, da ga bodo v preddvorskem kulturnem domu predvajali še enkrat, in sicer to soboto, 14. januarja, ob 19.30.

Več vlaganj v športno in kulturno infrastrukturo

Med investicijami, ki jih letos načrtuje Občina Cerklje, so tudi dodatno igrišče z umetno travo in energetska sanacija v Nogometnem centru Velesovo ter širitev knjižnice v Petrovčevi hiši, kjer se s podporo iz evropskega kmetijskega sklada obeta še ureditev muzeja.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Cerklje – V tem letu Občina Cerklje za izvajanje športnih programov in vlaganja v infrastrukturo predvideva dobrih 761 tisoč evrov, kar je v primerjavi z lanskim programom športa okoli 300 tisoč evrov več proračunskih sredstev. V Nogometnem centru Velesovo poleg rednega vzdrževanja načrtuje obnovo nogometne površine, dodatno igrišče z umetno travo in energetska

sanacijo. Kot je na zadnji seji občinskega sveta pojasnil župan Franc Čebulj, sta v okviru sanacije načrtovani sončna elektrarna in vgrajna toplotne črpalke. Cilj je znižanje stroškov obratovanja, hkrati pa bi radi zagotovili vodo za namakanje v sušnem obdobju.

Ureditev še enega igrišča z umetno travo narekuje velik interes za nogomet med najmlajšimi, posledično se namreč v Nogometnem centru Velesovo pojavlja prostorska

stiska. Občina namerava kandidirati za sofinanciranje investicije s strani Nogometne zveze Slovenije pa tudi Fundacije za šport, če

Ureditev še enega igrišča z umetno travo narekuje velik interes za nogomet med najmlajšimi, posledično se namreč v Nogometnem centru Velesovo pojavlja prostorska stiska. Občina namerava kandidirati za sofinanciranje investicije s strani Nogometne zveze Slovenije pa tudi Fundacije za šport, če bo dana možnost, je napovedal župan in ob tem poudaril, da bo treba pridobiti še kar nekaj soglasij.

bo dana možnost, je napovedal župan in ob tem poudaril, da bo treba pridobiti še kar nekaj soglasij.

Objava občinskega razpisa za podporo društev, ki izvajajo športne programe, se

Jeseni 2019 je bilo v Nogometnem centru Velesovo v uporabo predano pokrito igrišče.

/ Foto: Aleš Senožetnik

obeta po dokončni potrditvi proračuna, v osnutku pa je za ta namen planiranih 180 tisoč evrov.

Na decembrski seji so občinski svetniki sprejeli tudi letni program kulture, ki prav tako predvideva sofinanciranje dejavnosti (v višini 80 tisoč evrov) in investiranje v infrastrukturo – v osnutku letošnjega

cerkljanskega proračuna je za to namenjenih 720 tisoč evrov. Glavni investicijski projekt je širitev krajevne knjižnice, saj sedanji prostori ne zadoščajo več programu, ki ga želi izvajati Mestna knjižnica Kranj. Pridobivanje projektne dokumentacije za naložbo, ocenjeno na 212 tisoč evrov, je steklo že lani. Poleg tega se v letošnje

leto prenaša ureditev muzejskega prostora v Petrovčevi hiši, za katero občina pričakuje podporo iz evropskega kmetijskega sklada. Za nadaljevanje restavratorskih del v cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu, v stranskih oltarjih, načrtuje prijavo na razpis za pridobitev državnih sredstev, polovico denarja pa bi prispevala sama.

V Petrovčevi hiši so prostori Zavoda za turizem, knjižnica, muzejska in galerijska soba. / Foto: Ana Jagodic Dolžan

Nova ambulanta družinske medicine

Novo ambulanto družinske medicine v Zdravstvenem domu Škofja Loka vodi Katarina Trdin. V Škofji Loki je odslej možno tudi elektronsko naročanje storitev z aplikacijo doZdravnika.si.

KLARA MRAK

Škofja Loka – V Zdravstvenem domu Škofja Loka so odprli novo ambulanto družinske medicine, ki jo vodi zdravnica Katarina Trdin. K vpisu še zlasti vabijo mladostnike, ki so bili do zdaj pacienti Marije Krstič in Mateje Jeranko. Ambulanta bo odprta ob ponedeljkih in torških popoldan, ob sredah in četrtkih dopoldan, ob petkih pa izmenično.

V družinskih ambulantah Zdravstvenega doma Škofja Loka pa je odslej možno tudi elektronsko naročanje storitev z aplikacijo doZdravnika.si. Ta omogoča dostop do številnih storitev. To je, kot poudarjajo, sodobna in varna spletna rešitev, ki ne zahteva osebnih stikov, telefonskih klicev ali elektronskih sporočil brez odgovora. Aplikacija beleži vsako posamezno aktivnost in o tem tudi samodejno obvešča pacienta in zdravnika. Dostop do storitev je varen in zanesljiv. V aplikaciji lahko

V Zdravstvenem domu Škofja Loka so leto začeli optimistično. / Foto: Gorazd Kavčič

le z nekaj kliki naročite napotnice za preglede, recepte za zdravila, bolniško odsotnost, medicinsko-tehnične pripomočke, naročilnice za plenice ali vložke, zdravniku predate kratko sporočilo ... Aplikacijo je moč pridobiti tako, da ob prvem obisku

v ambulanti zdravnika zaprosite, naj vam pošljejo e-pošto s povezavo ali to storite z zahtevo po elektronski pošti. Prejeli boste povezavo in opravili verifikacijo, ki jo mora zaradi varnosti osebnih podatkov potrditi ambulantista. V Zdravstvenem domu

Škofja Loka še poudarjajo, da bo od 1. marca to edina možna elektronska komunikacija z ambulanto, nanje pa se še vedno lahko obrnete po telefonu ali osebno. Elektronska pošta oziroma pošiljanje sporočil ne bosta več mogoča.

Gradbeno dovoljenje za novo trgovino v Cerkljah

Kdaj bodo zabrnili stroji, za zdaj ni znano. Prav tako ostajajo skrivnost ostale podrobnosti.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Cerklje – Pričakovanja, da se bo začela gradnja nove trgovine v Cerkljah, so bila prisotna že v minulem letu. Prva informacija o novem trgovcu je namreč v javnost prišla spomladi 2021, in sicer, da je podjetje Spar odkupilo več kot štiri tisoč kvadratnih metrov zemljišča v južnem delu Cerkelj. Kaj konkretno ima investitor v načrtu, kdaj predvideva začetek gradnje, potem ko je pridobil gradbeno dovoljenje, in kdaj bi se lahko uresničila nekajletna

želja občanov, da obišejo novo trgovino, pa za zdaj ne razkriva. »V Sparu so kupci vedno na prvem mestu, zato tudi pri iskanju lokacij naših trgovin stremimo k temu, da jim zagotovimo dostopno, kakovostno in sodobno nakupovalno izkušnjo. Načrtovane lokacije novih poslovalnic ali obnove obstoječih predstavljajo poslovno skrivnost, zato jih v skladu s politiko poslovanja in varovanja podatkov ne moremo razkriti, pri čemer vas prosimo za razumevanje,« so nam odgovorili.

Poslovno podporni center Kranj

Družba BSC, Poslovno podporni center, d.o.o., Kranj

je objavila razpis za prsto delovno mesto
DIREKTORJA/DIREKTORICE DRUŽBE

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani družbe BSC, d.o.o., Kranj www.bsc-kranj.si. Rok za prijavo je 20. 2. 2023.

BSC Poslovno podporni center d.o.o., Kranj, Cesta Staveta Žagarja 37, 4000 Kranj

Namesto garderobe spet spominska soba

V soboto so na gradu Turn v Potočah pri Preddvoru svečano odprli prenovljeno spominsko sobo Josipine Urbančič Turnograjske in s tem začeli tudi leto praznovanja ob 190. obletnici njenega rojstva.

ALENKA BRUN

Preddvor – Letos mineva 190 let od rojstva prve slovenske pesnice, pisateljice, skladateljice, pianistke in pravljicarke Josipine Urbančič Turnograjske. Umrila je stara še ne 21 let, pokopana je v Gradcu, vendar po besedah ddr. Mire Delavec Touhami vedno znova odkrijemo neverjetno silo, ki je gnala to mlado žensko v njeni ustvarjalnosti.

Pri ponovnem odprtju spominske sobe so poleg Kulturnega društva (KD) Josipine Turnograjske sodelovali tudi Občina Preddvor, Zavod za turizem Preddvor ter Dom starejših občanov (DSO) Preddvor. Soba nameravajo v nadaljevanju še vsebinsko nadgraditi, in sicer tako, da bo povezana z Matijo Valjavcem, saj sta

bila s Turnograjsko rojaka in sodobnika.

V tem času je zaživela tudi njena blagovna znamka. »Tako zgodbo Josipine Urbančič Turnograjske osmišljamo tudi na ta način,« razloži Delavec Touhamijeva.

Svečano odprtje je pospremil krajši kulturni program, na koncu pa je občinstvo nagovorila Josipina Urbančič »osebno«, ki jo v kostumski preobleki predstavlja Mira Delavec Touhami. Prisluhnili smo tudi dvema Josipinini klavirskima skladbama, ki jih je zaigral pianist, organist in zborovodja prof. Tone Potočnik, ki je tudi njej na čast prenovljeno sobo obogatil s pianinom. Posodil ga je za nedoločen čas in upa, da bo to spodbudilo koncerte in več dogajanja. O pomenu njene glasbene dediščine pa je

spregovoril muzikolog dr. Franc Križnar, s katerim Delavec Touhamijeva tudi sicer že dolgo časa sodeluje.

Preten smo prisluhnili glasbi, so prisotne nagovorili še direktorica DSO Preddvor Lidija Kos, preddvorski župan Rok Roblek, Janja Rehberger iz Zavoda za turizem Preddvor, nekaj besed pa je občinstvu namenil tudi sedaj že upokojeni direktor DSO Preddvor Peter Starc, ki čustev ni skrival, saj sta ga predanost Delavec Touhamijeve, ki goreče skrbi, da spomin na Josipino Turnograjsko ne zamre, ter ponovno odprtje sobice, ganila. V svojem nagovoru ga je omenila tudi Kosova, ki je tudi pojasnila, da se je pred tremi leti takratno vodstvo doma odločilo, da bo Josipinina soba namenjena drugi dejavnosti. »Zato so iz spominske sobe

Josipina Urbančič Turnograjska, ki jo v kostumski preobleki sicer predstavlja Mira Delavec Touhami, v prenovljeni spominski sobi na gradu Turn / Foto: Tina Dokl

odstranili pohištvo, zbrane predmete njene dediščine pa je shranila Mira Delavec Touhami. «A je ostalo le pri načrtih. »Kasneje je soba služila osebju kot garderoba za rdečo cono.« Ko se je epidemija začela poslavljati in je Lidija Kos nastopila mesto direktorice, so kmalu stekli pogovori tudi o tem, da se spominska soba vrne in ponovno obudi spomin na to pomembno Slovenko in njena dela.

Tone Potočnik je tako premierno zaigral dve skladbi, v sproščenem klepetu s Križnarjem pa smo izvedeli, da del zaigrane skladbe Spominčice lahko na radiu Ars slišite kot avizo posebne oddaje z istoimenskim naslovom. Kasneje smo prisluhnili še polki Zoranka.

Josipina Urbančič Turnograjska je imela to nesrečo,

da je živela v času, ki ustvarjalkam in umetnicam ni bil naklonjen. Vseeno je bilo v njene melodije vložene ogromno energije in si težko predstavljamo, da jih je spisal drobno, krhko bitje, staro dvajset let, je poudaril Potočnik. Skladbe so tudi pianistično kar zahtevne, niso za začetnike, kar je sploh zanimivo, saj ni imela profesionalne podlage za svoje ustvarjanje. Tudi kot skladateljica je izšla iz izvajalke – najprej je bila pianistka, pravi Križnar. »Uporablja težke tonalitete, njene najljubše s t. i. nižaji, ker zelo lepo zvenijo,« je še pojasnil Potočnik. Z višaji je napisala eno skladbo, polko, ki jo je tudi zaigral in zveni bolj svetlo, smo izvedeli.

KD Josipine Turnograjske bo obletnico rojstva Josipine

Urbančič v letu 2023 zaznamovalo z več dogodki: mladi preddvorski glasbeniki bodo igrali za Josipino, 9. junija bo mednarodni posvet, kjer bodo predstavili nova spoznanja in dognanja, zvečer pa bo sledil koncert vseh glasbenih del Josipine Turnograjske. »Z domačinko Terezo Lombar pripravljamo izid slikanice o Josipini Turnograjski, pri Mohorjevi družbi bo izšel roman o njenem življenju izpod mojega peresa in prav tako bodo izšla v faksimilirani izdaji zbrana vsa Josipinina dela,« je še povedala Mira Delavec Touhami, ki se, če uporabimo besede Janje Rehberger, »že več kot 25 let trudi ohraniti spomin na tako pomemben del mozaika naše kulturne dediščine, kot je Josipina Turnograjska.«

Tone Potočnik in dr. Franc Križnar / Foto: Tina Dokl

Dobrodelni brivski maraton

Peterica gorenjskih brivcev je konec preteklega leta organizirala že drugi dobrodelni brivski maraton, imenovan Šišatlon, ko so 24 ur neprekinjeno urejali moške pričeške in brade, zbrani izkupiček pa namenili društvu Junaki 3. nadstropja.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Po lanskoletnem dobrem odzivu, ko je 24 ur strigel le en brivec, so letos Šišatlon pripravili v še večjem obsegu. Sodelovala je namreč peterica Gorenjcev iz brivnice Underground Barber, ki v Kranju nasproti občinske stavbe deluje že dobre štiri leta. »Že res, da Šišatlon ne zveni ravno slovensko, a gre lepše z jezika kot na primer strižatlon,« je dejal Vili Zupanec, sicer pobudnik akcije, ki izhaja iz njegove želje, da bi neprekinjeno strigel 24 ur. »Z lastnikom brivnice Blažem Vodopivcem pa sva se dogovorila,

da pobudi dodava še dobrodelno noto,« je dejal.

Gorenjski brivci niso le presegle lanskega zneska zbranih sredstev, ampak so ga letos več kot podvojili. Medtem ko je Vili lani zbral 1595 evrov, ki so jih namenili angleški fundaciji za otroke z rakom, bodo letos Društvu staršev otrok zdravljenih na hemato-onkološkem oddelku Junaki 3. nadstropja podarili zbranih 3800 evrov.

V 24 urah so uredili skupno okoli 95 moških glav, nekaterim le pričeško, drugim brado, tretjim oboje. Prva stranka je prišla takoj ob 7. uri, ko se je akcija začela, zadnja ob 6. uri zjutraj

V 24-urnem dobrodelnem brivskem maratону so poskrbeli za urejen videz 95 moških glav. / Foto: Tevž Smolnikar

naslednjega dne, uro pred iztekom brivskega maratona. Štiriindvajset ur je tudi tokrat strigel le Vili, preostali štirje po dvanajst. »Prvih dvanajst ur je minilo hitro, od polnoči dalje pa je koncentracija malce upadla, noge so me vse bolj bolele, a sem vztrajal in zadržal do konca,« je iz-

niso frizerji ali brivci. »Jaz sem gradbeni tehnik, Anže Glavič je avtoličar, Igor Kremenič je ekonomski tehnik, Dženis Smailović pa računalniški tehnik, a vsi delamo v brivnici,« je še povedal sogovornik.

Njihov podvig smo lahko živo spremljali tudi na You-

Gorenjski brivci niso le presegle lanskega zneska zbranih sredstev, ampak so ga letos več kot podvojili. Medtem ko je Vili Zupanec lani zbral 1595 evrov, ki so jih namenili angleški fundaciji za otroke z rakom, bodo letos društvu Junaki 3. nadstropja podarili zbranih 3800 evrov.

kušno opisal Vili. Pa so bile pričeške zaradi utrujenosti kaj manj urejene? »Ne, celo obratno, ko si utrujen, še bolj usmeriš pozornost na striženje – in tako so bile v tem času nekatere pričeške še lepše,« je odgovoril.

Zanimivo je tudi to, da z izjemo Blaža drugi po stroki

Tube in TikToku. »Vsi tisti, ki nas niso mogli obiskati in donirati v živo, so imeli tako možnost, da to storijo na spletu. Poleg tega smo vsem želeli dokazati, da zmoremo 24 ur stati na nogah in poskrbeti, da bodo moške glave po svetu hodile urejene,« je še povedal Vili Zupanec.

Ne močna, debela sem bila

S Heleno sva se dobili na dan, ko se je pred tremi leti zbudila iz kome. »Moje življenje je viselo na nitki, takrat sem se zavedela, da bo treba marsikaj korenito spremeniti, če hočem živeti.« In je. Ko je bila pred tremi leti na infekcijski kliniki, je imela 154 kilogramov, zdaj jih ima 82. Iz njenih oči sije ponos.

KLARA MRAK

Pred Gorenjo vasjo v Poljanski dolini je imenitna vasica s še bolj imenitnim imenom: Žabja vas. V njej je dom našla Svetlana Makarovič, tudi Desa Muck je dolga leta živela tam, na nove-

Pa ni bilo vedno tako

»Je tako, da kar počnem, počnem 'na polno', bodisi neumnosti bodisi dobre stvari. Mi je pa včasih vedno nekaj manjkalo. Zato sem kompenzirala s hrano, z 'žuri', no, s cigaretami potem ne več, saj sem

nisem bila nikoli 'storasta', z lahkoto sem recimo naredila predklon do tal, ki ga marsikdo z normalno težo ne more.« Pred dvajsetimi leti je shujšala za štirideset kilogramov. »Preprosto: nisem jedla. Nato sem v enem letu pridobila skoraj

Leta 2019 je zbolela za ošpicami

»Eden od zdravnikov v Ljubljani mi je rekel, da bi me tako, kot so me ošpice, zdelala prav vsaka bolezen, ki bi jo v tistem trenutku dobila, saj sem imela tako močno porušen imunski sistem.« Tri tedne sem bila v umetni komi. Ko sem toliko prišla k sebi, da sem začela dojemati svet okrog sebe, sem hitro prišla do ugotovitve, da če to 'zafrknem' – ves tisti trud, ki so ga zdravniki in sestre vložili vame, da se jim je zdelo vredno ohraniti pri življenju eno gmoto – nisem vredna tega, da sem preživela. Zame ostajajo inspiracija. Ni zmeraj lahko, pa marsikdaj pomislim: če so oni zmogli, boš tudi ti.« Helenino življenje je tistega decembra 2019 viselo na nitki, ob ošpicah ji je slabelo delovanje organov, dobila je sepso. Kot so rekli zdravniki, je bil čudež, da je preživela.

Klik v glavi

Domov se je vrnila tik pred začetkom epidemije covid. V bolnišnici je shujšala 17 kilogramov. Nov začetek je bil težak, a je vztrajala. Opustila je nezdrave razvade. Začela je s tem, da do sosedov na kavo ni šla z avtom, ampak peš ... »Ni daleč, dvesto metrov, ampak jaz sem morala priti še domov, sem pa na začetku lahko prehodila komaj

Nova podoba jo navdaja z radostjo. / Foto: Tina Dokl

»Če to 'zafrknem' – ves tisti trud, ki so ga zdravniki in sestre vložili vame, da se jim je zdelo vredno ohraniti pri življenju eno gmoto – nisem vredna tega, da sem preživela. Zame ostajajo inspiracija. Ni zmeraj lahko, pa marsikdaj pomislim: če so oni zmogli, boš tudi ti.«

deset ali dvajset metrov.« Potem je šlo dlje. »Ko sem šla prvič do Gorenje vasi in nazaj (skupno je to pet kilometrov), sem hodila skoraj štiri ure, čez nekaj časa sem za to pot porabila eno uro.« Med okrevanjem je praznovala abrahama. »Prijateljica sta mi kupila psička in motivacija se je le še dvigovala. Če se le da, greva z Marleyjem, triletnim mešancem med labradorcem in zlatim prinašalcem, na sprehod vsak dan.«

Obiskuje fitness

»Gibanje in delanje na sebi sta enostavno postala moj način življenja. Tudi ko se mi včasih ne ljubi, grem v fitness, oddelam tisto uro do dve in se počutim super. Moji asfitovci so fantastični, oba Aljaža, Anže, vsi po vrsti. Na mesec imam osem vodenih treningov, drugo

delam sama. Ampak imam vedno podporo, svetujejo mi pri prehrani, kaj ukiniti, kaj dodati, zdaj imam neke težave s kolenom in so mi dali nanj trak. So kot moja nova družina.«

Čaka jo še odstranitev odvečne kože

»Če imaš dvajset centimetrov elastike, pa je trideset let raztegnjena na nekaj metrov, ne bo šla potem sama nazaj na dvajset centimetrov. Koža pa se ravno tako ne bo skrčila.« Računa, da se bo operacija zgodila v enem letu. S pravilno in uravnoteženo prehrano in gibanjem si mora do takrat tudi ojačati mišice. »Ne delam si dolgoročnih načrtov, živim zase in sebe postavljam na prvo mesto. Karkoli delaš v življenju, tega ne počni zato, da boš ugajal drugim ljudem, samo srce poslušaj – in gre.«

Helena Alič je v nekaj letih izgubila 72 kilogramov. / Foto: Tina Dokl

ga leta dan preminuli Mako Sajko je tu prebival vse do svojih zadnjih dni. V vasici, ki je torej navdihnila prenekatero znano slovensko ime, pa živi tudi 52-letna cvetličarka Helena Alič. Pešpoti je v teh krajih veliko, Helena jih ima v zadnjih treh letih v malem prstu.

že pred skoraj 15 leti nehala kaditi. Brez travarice pa v bistvu sploh nisem delovala,« se spominja Helena. Preveč kilogramov je imela že od osnovne šole naprej. »Še vedno me zmoti, ko kdo pravi: takrat, ko si bila močna. Ne, nisem bila močna, debela sem bila. Pa vendar

dvakrat toliko kilogramov, kot sem jih prej izgubila. Zdaj se zavedam, da sem razmišljala popolnoma narobe: če hujšaš zaradi lepote, ti ne bo nikoli uspelo, če pa zaradi zdravja, ti bo.« Zdravstvenih težav ni jemala resno in zdaj ve, kako narobe je bilo to.

Zmaga za visoko ceno, 30. del

JANEZ KUNŠIČ

Ker sem vedel, da je tudi tam dovolj naših, nisem bil preveč v skrbeh. Tisti pod nami so se nam vedno bolj približevali, vendar ni padel še od nikoder noben strel. Končno je napočil usodni trenutek. »Le kaj tiščite sem gor?« sem na glas dejal, ko sem ocenil in naravnal razdaljo na merilcu. Bližali so se mi vse bolj in čakati nisem smel več. Pomeril sem in moj jekleni pes je zalajal. Brez prestanka sem izpraznil cel šaržer. Ob tem je v koloni bilo kaj videti. V hipu so bili vsi vojaki natleh. Nobeden ni skušal nadaljevati v zastavljeno smer. Bilo je zmešnjave in vpitja, da kaj. Brž nato pa so nekateri iz kolone hoteli dalje proti nam. Tega pač nisem mogel dopustiti. V bren sem vstavil nov zalogaj in znova

nameril. Na tiste vsiljivce sem usmeril nove rafale. V tem je iz Rovta že privršala prva granata iz minometa. Torej so me oni tam že opazili. Tudi merili so dokaj natančno. Granata je preletela moje ležišče in eksplodirala le nekaj metrov dalje. Zavedal sem se velike nevarnosti. Sovražnik je pač poznal moč in nevarnost strojničnega ognja in me je na vsak način hotel uničiti. Prvi granati je brž sledila druga. Ta je odbila smreko samo nekaj metrov nad zemljo, tako da je vrh zdrknil po vejah navzdol in se, ne da bi padel, prav blizu mene zaril v sneg in zemljo. Postajalo je iz minute v minuto bolj vroče. Kljub vsemu sem zapal dobremu terenu, kjer bi me moglo zadati samo v primeru, da bi granata padla neposredno name. Nemci spodaj so se razpršili in

nekateri so še kar naprej silili proti nam. V glavnem je bilo od mojega brena odvisno, ali bo onim uspelo priti do vasi, zato pač nisem smel odnehati. Cev je bila že skoro žareča in zamenjal sem jo z rezervno. Minomet je ustrelil še tretjič, vendar je bil zadetek tokrat prekratek. Potem še enkrat ali dvakrat, vendar nikogar od nas ni zadelo. Končno smo videli, da so se Nemci začeli umikati. Lahko smo opazili, da je bilo med njimi kar precej takih, ki so jih morali odvreči ... Tudi obe drugi koloni nista opravili dosti boljše. Noben Nemec ni prišel do vaških hiš. Prišli so, da bi sejali smrt, pa so doživeli popoln poraz. Meni pa se je še vedno zdelo nevarno iz smeri Rovta. Ko sem se prepričal, da od spodaj ni nobene nevarnosti več, sem se s pomočnikom

pomaknil više, da sem lahko obvladal tudi to smer. Bojazen je bila odveč. Počasi je streljanje povsem ponehalo tudi na drugem koncu, tudi minomet se ni več oglašil. To je bila ena največjih borb našega odreda in tudi najbolj pogubna za sovražnike. Grenka kaplja v doseženo zmago slavje pa je bil pogled na tri mrtve partizane, katerih trupla so soborci po odhodu Nemcev prinesli na zbirališče. Vsak od nas se je še kako zavedal, da je že jutri lahko na vrsti ... Pa smo vendar bili še tako mladi in tako po življenju hrepeneči ... Spoštljivo smo se potem poslovili od padlih junakov in jih pokopali na pokopališču ob cerkvi na Zalem Logu. S težkimi slutnjami smo potem odšli na nova pota, zavedajoč se, da brez žrtve ne more biti zmage in

ne osvoboditve naše zaslužnjene domovine ...

Na Pasji ravni

Ker sem nekajkrat v tistem okolju doživel prav tragične prigode in ker smo tam vselej prav po pasje živeli, sem bil mnenja, da so si partizani sami izmislili za kraj tako ime. Šele pozneje sem izvedel, da se tistem kraju v resnici tako reče. Dolga je bila pot s Prtovča na tisto ravan. Ne vem kolikokrat v grapo in spet v breg je bilo treba, preden smo dospeli tja. Ker smo hodili ponoči in po skritih slabih poteh, je bila pot še daljša. S praznim želodcem je bilo še težje. K vsemu je prišteti še težka bremena: nahrbtnik, bren, tudi dež in sneg, mraz in še kaj. Povrhu vsega še zavest, da ne gremo na miting ali na veselico ... Bren, to angleško strojnico, sem dobil dan prej. Samo

dva smo dobili v bataljon, drugega so dali nekemu Bosancu iz prve čete. Zamenjave sem bil kar vesel. Oddal sem namreč staro italijansko bredo, s katero sem imel mnoge slabe izkušnje. Kolikokrat mi je namesto varuha bila v napoto! Saj se je ustavila prav gotovo takrat, ko mi je bila najbolj potrebna. Bren sem si temeljito ogledal. Bil je čisto podoben zbrojevki, ki sem jo imel v stari jugoslovanski vojski. Le močnejši in nekaj kilogramov težji je bil. Menjalo za posamezne strele ali rafal je bilo kot pri zbrojevki. Na eni strani je bila vgravirana črka E, na drugi strani pa črka R. Nihče mi ničesar ni pojasnil, preizkušati pa v bližini sovražnika ni bilo mogoče. Po lastni presoji sem sklepal, da mora E pomeniti en strel, R pa rafal. (se nadaljuje)

UTRINKI IZ MOJIH DNI

Marussigova Mreža

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Jurij Marussig je pred kratkim izdal svoj prvi roman. Poimenoval ga je Mreža. Gre za ribiško mrežo. Zelo blizu mu je namreč morje. V njem vidi več kot

tako ljubezenski kot življenjski zapleti. Čas dogajanja je v petdesetih letih prejšnjega stoletja in do današnjih dni,« je povedal Jurij Marussig. Zgodbo je napisal že pred okrog dvajsetimi leti, znova pa jo je na površje po-

Jurij Marussig je svoj prvi roman sredi decembra predstavil v Knjižnici Medvode. Posamične odlomke sta prebirali sestri Sara in Kaja Bukovšak. / Foto: arhiv Knjižnice Medvode

večina ljudi. To je čutiti tudi v njegovih delih.

Na 248 straneh tokrat predstavlja izmišljeno zgodbo o ribiški družini iz Pirana. »V ospredju je ribič, ki je bil tudi učitelj, pesnik, pisatelj ... Gre torej za zanimivo podobnost z menoj. Glavni junak sem torej jaz, a v drugem času in prostoru. Življenje ribiča valovi gor in dol, kot morje; in je kot mreža, ki se trga, jo je treba šivati, se zaplete, razplete ... Bori se za preživetje. Na koncu umre, vmes pa se dogajajo

tegnil v obdobju omejitve zaradi covid-19. »Roman sem začel predelovati. Mu je veliko manjkalo. Zgodba ni bila dovolj dobro povezana ... Vanjo sem se poglobil in jo oplemenitil. V letu in pol je nastala takšna, kot je objavljena,« pravi.

Pred romanom Mreža je izdal že osem pesniških zbirk, nekaj še skupaj z drugimi pesniki, in tri zbirke pravljic. V nastajanju je že nov roman. Kraj dogajanja bo znova Piran, glavna nit pa življenje duhovnika.

Čopka in kapitan Valček

Predstava z naslovom Deklica in kapitan je premiero doživela na odru Velike dvorane Doma kulture Kamnik v drugi polovici decembra.

ALENKA BRUN

Kamnik – Gre v bistvu za lutkovno predstavo za otroke in tudi starejše, kjer sta praktično za vse – od idejne zasnove do rekvizitov, besedila, lutk, scenografije, režije in na koncu igre – poskrbela Luna Ornik in Uroš Potočnik. Oba živita v Ljubljani, vendar Potočnik veliko ustvarja v Kamniku. Večinoma pa ga sicer poznamo po filmskih vlogah, saj mu je film kot igralcu najbližji, pravi. Zadnje čase pa ga vidimo tudi v domačih nadaljevanjih. Poleg igre občasno režira, vodi igralske delavnice ter seminarje in ustvarja avtorsko glasbo za gledališke predstave. Tudi ustvarjalni diapazon Lune Ornik je širok: deluje kot igralka – animatorka lutk, režiserka, pripovedovalka in izdelovalka lutk. Je pa tudi ustanoviteljica Gledališča Lalanit.

Ornikova in Potočnik se poznata še iz študentskih let, oba sta obiskovala AGRFT v Ljubljani. Pred dvema letoma sta že sodelovala pri Povodnem možu, ki je sicer doživel premiero ravno tako na odru Velike dvorane v kamniškem Domu kulture, a zaradi epidemioloških razmer takrat s pomočjo spleta. Priredba slovenske ljudske

Deklici najprej priskoči na pomoč kapitan, v predstavi pa nastopa tudi kit. / Foto: Alenka Brun

pravljice lutkovna predstava Povodni mož se na oder Doma kulture Kamnik vrača aprila letos v sklopu abonmaja Kam'nček.

Tokratna predstava Deklica in kapitan pa pripoveduje zgodbo o dveh slikopleskarjih, ki imata nalogo, da prebelita gledališče. A med njunim delom, ki se sooča z burlesko v stilu risanke A je to, gre do stvari v čisto drugo smer. Zaščitna folija hitro postane morje, različna orodja se spremenijo v figure in dolgočasna »malarija« oživi ... Pristrčno dogodivščino med deklico Čopko in kapitanom

Valčkom, dopolnita še ptič in kit. Slednja sta origami lutki, ptič je nastal iz papirnatega letala, izvemo. Tudi ladja je origami, medtem ko kapitana »igra« pleskarski valjček, Čopka pa je iz čopiča.

Ustvarjalca sta nam na kratko predstavila še sporočilnost predstave, ki je v nekem trenutku obarvana tudi okoljevarstveno. »Podnebne spremembe se dogajajo in niso omejene le na določene predele sveta, ampak na celoten planet,« pravita. Začetek zgodbe je pleskarski, pri čemer pa jima je uspelo vzpostaviti tudi zanimivo relacijo

med glavnima akterjema. »Zgodba se začne z likom lenega šefa, ki nič ne dela, in vajenke, ki je vsega kriva, mora vedno vse postoriti ...« Malce je v predstavi absurda, malce Montyja Pythona, še povesta.

Odziv najmlajših na premieri je bil odličen. Interakcija je stekla. Luna Ornik in Uroš Potočnik pa se zavedata, da se jima lahko enkrat v prihodnosti zgodi, da na končno zastavljeno vprašanje o preživetju kita mogoče ne bosta dobila pozitivnega odgovora in tako zgodba ne bo imela srečnega konca ... A vseeno upata na najboljše.

Črno-bele fotografije

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Knjižnici Medvode skozi celo leto potekajo razstave. Še do vključno 13. januarja so na ogled fotografije sedmih članov fotosekcije domačega KUD Fofité iz Medvod. Ada Trkulja, Boris Primožič, Greta Skvarča, Irena Krasnik, Irena Marsich,

Matevž Jekler in Peter Slapar so si tokrat zastavili cilj fotografirati in obdelati fotografije v črno-beli tehniki high key in low key. Vsak se predstavlja s štirimi deli. Odprtje nove razstave pa bo 18. januarja. Imenovala se bo Od črne do bele, s svojimi slikami pa se bo predstavila Manca Tonja Rismondo.

V Knjižnici Medvode razstavljajo člani fotosekcije KUD Fofité. / Foto: Maja Jekler

Med včeraj in jutri

Prva letošnja skupinska razstava članov Kulturnega društva likovnikov Kranj nosi naslov Med včeraj in jutri. Gosti jo Kranjska hiša, na ogled pa bo do 5. februarja letos.

ALENKA BRUN

Kranj – Uvod v odprtje razstave Med včeraj in jutri so zaupali Urši Erjavc, ki je na Zavodu za turizem in kulturo Kranj vodi galerije v Kranjski hiši. Odprtje je pospremil tudi krajši glasbeno-kulturni program, Erjavčeva pa je nato predala besedo slavnostnemu govorniku dr. Dragu Paplerju. Ta je prisotnim prebral dve svoji pesmi, povedal nekaj o društvu in razstavi, ki je prva skupinska razstava Kulturnega društva likovnikov Kranj v letošnjem letu in v novem štiriletnem mandatnem obdobju društva 2022–2026. »Pred štirimi leti, ko je bilo društvo ustanovljeno, smo imeli prvo skupinsko razstavo z naslovom Izbruh življenja. Simboličen naslov, ki je ponazoril začetek delovanja društva. V štirih letih je društvo raslo, člani so ustvarjali in sodelovali na skupinskih

in samostojnih razstavah in dosegli tudi uspehe na meddruštvenih in regijskih natečajih ter državnih razstavah na likovnem področju in področju fotografije.«

Tokratna razstava na neki način retrospektivno odslkava ustvarjalnost prvega obdobja delovanja članov v društvu, njen naslov pa ima tudi simbolni pomen v delovanju društva, je nadaljeval Papler. »Med 'včeraj', ko se oziramo nazaj na štiriletno delo društva pod vodstvom prvega predsednika in sedanjega člana društva Rajka Bogataja, in 'danes, jutri', ko je vodenje društva kot predsednica prevzela Dragica Kurillo,« je povedal. Dotaknil se je tudi vsebine razstave: »Člani društva se predstavljajo v osnovnih likovnih tehnikah, ki naj bi bile osnova vsem slikarskim tehnikam, kot so akril, olje, kombinacija obeh in še drugih, novejših, povezanih z

Za uvod v odprtje razstave Med včeraj in jutri je poskrbela Urša Erjavc. / Foto: Alenka Brun

napredkom kemijske tehnologije.« Tako na stenah vidimo risbe, akvarel, olje, pastel, akril in tudi umetniško fotografijo. Razstavljenih je 24 del dvajsetih avtorjev, med razstavljenimi fotografijami pa naletimo tudi na delo Jurija Kurilla, ki v teh dneh s svojimi podobami narave gostuje še v Trziču, v tamkajšnji

Galeriji Atrij. Na tržiški razstavi se predstavlja z bližnjimi posnetki cvetlic in živali, predvsem žuželk, ki gledalcem odkrivajo novo perspektivo in s tem novo razumevanje živega sveta, ki nas obdaja. Odprta bo do konca januarja, medtem ko si razstavo Med včeraj in jutri v Kranju lahko ogledate do 5. februarja.

Manjkala odmevna slovenska uvrstitev

Na Pokljuki se je v nedeljo zaključil štiridnevni program tekem svetovnega pokala, ki si jih je ogledalo okrog 15 tisoč gledalcev. Največ uspeha so imeli Norvežani. Ta konec tedna bo Pokljuka gostila še tekme pokala IBU.

MAJA BERTONCELJ

Pokljuka – Obe moški preizkušnji (sprint in zasledovanje) je prepričljivo dobil Johannes Thingnes Boe, najboljši so bili še v mešanih parih. Ista zmagovalka je bila tudi na ženskih posamičnih tekmah. To je Švedinja Elvira Oeberg. Tekmo mešanih štafet je dobila Francija.

Štirje v točkah

Organizacijsko je bilo tekmovanje znova izvedeno na visoki ravni, v slovenskem taboru pa so rezultatsko delno zadovoljni. Najvišje je

bil Jakov Fak: v sprintu 12., v zasledovanju 17. »Tekško je bilo danes zelo dobro, še bolje kot včeraj. Izgubljal sem večinoma na strelišču. Žal bi bilo za napredek treba zadeti več strelcev. Je pa boljši občutek, da sem tekaško dober, streljanje pa bo prišlo na nivo in vem, da bom zadel,« je po sobotni tekmi povedal najboljši slovenski biatlonec. Zadovoljen je bil Miha Dovžan, ki je na Pokljuki praktično domačin, saj prihaja iz Gorij. Kljub temu da so poključke proge zahtevne, mu ustrezajo. V sprintu je bil z 22. mestom najvišje

v tej sezoni. »Moram biti kar zadovoljen. Nisem pričakoval, da bom že takoj po novem letu prišel v malo boljšo formo. Med prazniki sem bil prehlajen in sem malo več počival. Tekme doma mi ustrezajo, najraje sem tukaj. Jutri po kosilu gremo že naprej v Nemčijo in upam, da mi bo šlo tudi tam dobro,« je dejal po nedeljski tekmi mešanih parov, v kateri sta bila z mlado Kajo Zorč 14. Zorčeva je zamenjala obolelo Polono Klemenčič.

Želi si občutkov iz Hochfilznu

Dve mesti višje je bila mešana štafeta z Rokom Tršanom, Lovrom Plankom, Živo Klemenčič in Anamarijo Lampič in tako zaključila poključki spored. Največ je pridobila Lampičeva, ki je bila na progi znova izjemno hitra, na strelišču leže podrta vse tarče, stoje pa enkrat zavila v kazenski krog. »Moj tek je bil danes zagotovo na višji ravni kot v četrtek, a še vedno nisem bila tista prava. Ko bo enkrat to dobro in se bo vse poklopilo, bodo rezultati še boljši. Želim si nazaj občutke, kot sem jih imela

Jakov Fak je bil na Pokljuki dvakrat blizu zelene uvrstitve v deseterico. / Foto: Tina Dokl

v Hochfilznu. Vem, kako je teči, ko te nič ne moti, nič ne peče. Na Pokljuki še ni bilo tako. Streljanje leže mi je šlo sicer dobro, je pa še veliko stvari treba nadgraditi. V stoje pa še toliko več. Glede na to, da sem streljati stoje začela šele septembra, je jasno, da potrebujem še čas, da najdem pravi položaj. To ne gre čez noč. Ko prideš na streljanje stoje, si na dveh nogah in še ti se treseta. Sicer pa sem s celotnim koncem tedna zadovoljna, sploh zaradi velikega števila navijačev,« je pojasnjevala

novinka med biatlonkami. Tudi ona je bila, tako kot večino naših reprezentantov, med prazniki bolna.

Ocena in pogled naprej

Tomas Globočnik, vodja panoge za biatlon, je podal sklepno oceno slovenskih nastopov na Pokljuki. »Deloma smo zadovoljni, deloma ne. Manjka pika na i, uvrstitev v deseterico. Zelo blizu je bil Jakov Fak, če bi le zgrešil kakšen strel manj. Zelo pohvalno je, da so na zasledovanju kar štirje fan-tje osvojili točke (poleg Faka

in Dovžana še Alex Cisar in Toni Vidmar, op. p). Upamo, da bodo v Ruhpoldingu znova uvrstitve boljše tudi v ženskem delu. Začenja se drugi tekmovalni trimester: najprej Ruhpolding in potem Antholz. B ekipa bo na Pokljuki na pokalu IBU. Konec januarja sledijo tridnevne priprave na Pokljuki, nato pa še zaključne priprave v Ruhpoldingu pred svetovnim prvenstvom, ki bo vrhunec sezone. Na poti do tja pri moških pričakujemo deseterico, uvrščanje v točke. Pri Anamariji je možno vse, tudi stopničke. Ni pa na njej nobenega pritiska, čeprav je magnet in je zanimanje za njo veliko. Decembra je bila najhitrejša tekačica v biatlonu. Ob takem teku so možne tudi zelo voske uvrstitve. To nas veseli. Sicer pa je celotna ekipa na visokem nivoju in na tem bomo gradili,« je pojasnil Globočnik.

Pokljuka je trenutno ena redkih snežnih oaz tudi z naravnim snegom, zato ne čudi, da bodo od petka do nedelje tam potekale še tekme pokala IBU, ki bi morale biti v nemškem Arberju, kjer pa snega ni dovolj.

Na tekmi mešanih parov sta nastopila Miha Dovžan in Kaja Zorč, za katero je bil to prvi poključki nastop na tekmah svetovnega pokala. / Foto: Tina Dokl

V boj za hokejskega prvaka

Najkasneje v nedeljo bo znan letošnji hokejski državni prvak. V finalu se bosta pomerila SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija. Prva tekma bo danes v Ljubljani.

MATJAŽ KLEMENC

Jesenice – Januar ni običajen termin za finale hokejskega državnega prvenstva. A ne glede na to se bo boj za prvaka začel danes, tekme pa sta SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija. Igrala bosta na dve zmagi. Druga tekma bo v petek na Jesenicah, morebitna tretja pa v nedeljo znova v Ljubljani.

»Nismo želeli januarskega termina, a je Olimpija postavila pogoj – ali januarja ali pa ne bomo igrali. V korist slovenskega hokeja smo popustili in na koncu pristali. Zadnjič in nikoli več,« je na to temo povedal predsednik HDD SIJ Acroni Jesenice Anže Pogačar. Za kako velik derbi in rivalstvo gre, je dovolj zgovoren podatek, da sta Olimpija in Jesenice med seboj odigrali že več kot petsto tekem. Težko je razumeti mačehovski odnos Hokejske zveze do državnega prvenstva. Jeseničani so do finala odigrali le dve polfinalni tekmi

Na novinarski konferenci so se ozrli na 75 let jeseniškega hokeja in letošnje nastope v Alpski hokejski ligi ter pogled naprej najprej usmerili na finale državnega prvenstva. / Foto: Nik Bertoncelj

s Celjem. »Olimpija je favorit, a v finalu se bo igrala nova zgodba. Za take tekme z motivacijo ni nobenih težav,« je pred današnjo prvo tekmo finala povedal trener železarjev Gaber Glavič. Za njimi je redni del tekmovalnja v Alpski hokejski ligi, v katerem so nanizali izjemno statistiko. Po porazu v drugem kolu v Unterlandu s 5 : 2 ni kazalo tako. Nadaljevanje je bilo imenitno.

Dosegli so 24 zmag in le dva poraza. »Res odlično smo odigrali redni del. Vzdušje v ekipi je fenomenalno. Odlično smo se ujeli in vse to se pozna na ledu,« je pred nadaljevanjem Alpske lige zadovoljen kapetan ekipe Gašper Glavič. Statistični podatki še nazorno povedo, kako superiorno so odigrali redni del Alpske lige. Pred drugouvrščenim Unterlandom imajo kar 18

točk prednosti. Dosegli so 120 zadetkov, prejeli so jih le 32. Ne smemo pozabiti, da je to šele prvi del. Prave tekme se šele začnejo, 18 točk prednosti je treba pozabiti, saj bodo imeli Jeseničani v predkončnici le točko prednosti in karte se lahko hitro premešajo. Cilj Jeseničanov je, da pred končnico končajo na prvem mestu in s tem v izločilnih bojih morebitno odločilno tekmo odigrajo na domačem ledu. Ekipa, ki bodo igrala za čim boljši položaj pred izločilnimi boji – lani jih je bilo šest, letos jih je pet – so: HDD SIJ Acroni Jesenice, Unterland, Cortina, Ritten in Salzburg 2. Nadaljevanje se začne 19. januarja.

Med koncem rednega dela Alpske lige in finalom državnega prvenstva so na Jesenicah praznovali 75 let od ustanovitve Hokejskega kluba Jesenice, ki je bil ustanovljen 6. januarja 1948. Gre torej za klub z bogato zgodovino in spoštovanja vreden jubilej.

Vesela tudi Američanka

MAJA BERTONCELJ

Kranjska Gora – V Kranjski Gori so pretekli konec tedna na Zlati lisici tekmovala najboljša veleslalomistka na svetu.

V soboto je presenetljivo zmagala Kanadčanka Valérie Greiner, v nedeljo pa Američanka Mikaela Shiffrin. Z 82 zmagami v svetovnem pokalu je izenačila rekord Lindsey Vonn. Pokal Zlate lisice si je z najboljšim skupnim časom obeh tekem zagotovila Italijanka Federica Brignone. Najboljša

Slovenka je bila oba dneva Ana Bucik, enkrat je bila osma, kar je njen najboljši veleslalomski rezultat kariere, in enkrat deseta.

Organizatorji iz ASK Branik Maribor so tekmovanje uspeli izvesti v zahtevnih vremenskih razmerah. Zlata lisica bo v programu svetovnega pokala tudi v naslednji zimi. Znan je termin, to je februar, ni pa še znana lokacija – Maribor ali znova Kranjska Gora. Štajerci si seveda želijo, da bi bila ob jubilejni petdeseti izvedbi znova na Pohorju.

Primorka Ana Bucik je v Kranjski Gori dosegla svoj veleslalomski rezultat kariere. / Foto: Gorazd Kavčič

PLANINSKI IZLET: OJSTRNIK (2052 M N. M.)

Slovensko ime

Skrajno vzhodni dvatisočak Karnijskih Alp, ki je kljub mejni legi med Italijo in Avstrijo ohranil slovensko ime. Lep turnosmučarski vrh, ki pa se ga bomo, kljub snegu, lotili peš.

JELENA JUSTIN

Danes se bomo odpravili v sosednjo Italijo in obiskali lahko dosegljiv dvatisočak, pod katerim je v poletnih mesecih zelo živa planina, domačini iz Ziljske doline pa radi spregovorijo v slovenskem jeziku.

Odpeljemo se skozi Trbiž in mimo spodnje postaje gondolske žičnice za Višarje. Vozimo po stari cesti in se držimo smeri proti Udinam. Ko pridemo do kraja Ugovizza/Ukve, tik pred obnovljenim kamnitim mostom zavijemo desno in sledimo gorski cesti. Cesta nas pripelje do planine. Na tej višini leži tudi kočja, imenovana Rifuggo Nordio Deffar, na nadmorski višini

približno 1200 metrov, ki pa je poškodovana.

S parkirišča se usmerimo na desno, na makadamsko cesto, ki se vzpenja po levi strani desnega potoka. Sledimo markacijam oz. številki 407. Po nekaj minutah hoje se v gozd odcepi pešpot in se začne zmerno vzpenjati. Zmeren vzpon se kmalu spremeni v strmejšega. V zimskem času moramo biti pozorni, saj je pot precej ozka, pod nami je potok in pazimo, da ne zdrsnemo. Nadaljujemo skozi gozd, mimo manjših jas, sledi prečenje hudourniške grape, kjer je pozimi običajno led. Planinska pot nas kmalu pripelje na travnata pobočja in s kančkom srečje bomo levo nad seboj med

drevesi zagledali streho kapelice Marije Snežne. Smerokaz na sedlu nas usmeri levo, prečno čez travnik, ko dosežemo travniško sleme s čudovitim razgledom na zahodne Julijce, ki nas pripelje do idilične kapelice. V ozadju se pokaže naš današnji cilj, Ojstrnik. Ob desni strani kapelice zavijemo po poti proti Bistriški planini/Alpe Bistrizza/Feistritzer Alm. Če bo precej napihnega snega, predlagam, da se držimo grebena, s katerega se nato spustimo do planine. Čaka nas še približno ena ura vzpona do vrha Ojstrnika. Usmerimo se na levo pot, ki preči južno pobočje Ojstrnika. Pot se priključi stari vojaški mulatjeri, kjer nadaljujemo desno. No,

Križ na vzhodnem predvrhu Ojstrnika z Dobračem v ozadju / Foto: Jelena Justin

če so pozimi razmere prave, lahko tudi s prečne poti zagrizemo v strmo pobočje naravnost navzgor. Previdno, seveda, kajti če nam zdrsne, ne bo ravno prijetno. Sicer pa sledimo vojaški mulatjeri in ob poti opazujemo ostanke starih bunkerjev. Povzpemo se na vrh, s katerega tudi zagledamo križ, ki je na vzhodnem predvrhu.

Razgled z vrha je čudovit, saj se pred nami odpre ostenje zahodnih Julijcev,

severne stene velikanov, ki so bile tako ljube Juliusu Kugyju: Viš in Montaż, bolj desno pa še Jalovec, Mangart.

Z vrha se po grebenu spustimo še do križa, od koder sestopimo nazaj na planino. S planine se usmerimo v smeri markacij oz. številke 407. Planina je precej dolga, ko pa stopimo v gozd, se začnemo precej strmo spuščati. Na razpotju lahko nadaljujemo levo ali pa skrenemo desno oz. naravnost po poti št.

403 do sedla Lom in od tam sestopimo do avtomobila.

Opisana tura je primerena tako za pešake kot turne smučarje in krpljarje; važno, da se hodi, važno, da smo na svežem zraku ter da uživamo pri tem, kar počnemo. In ne pozabimo preveriti snežnih razmer.

Nadmorska višina: 2052 m
Višinska razlika: 902 m
Trajanje: od 5 do 6 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Kapelica Marije Snežne z Ojstrnikom v ozadju / Foto: Jelena Justin

Razgled izpod vrha Ojstrnika proti Zahodnim Julijcem / Foto: Jelena Justin

Rekreativci in potrošništvo

GREGA FLAJNIK

V tem letnem času, ki mu rečemo zima, si marsikdo želi nižjih temperatur. Rekreativci, ki so nam pri srcu zunanje aktivnosti, si želimo, da bi zapadlo vsaj pol metra snega. Tako bi lahko smučali, drsali, krpljali, skratka uživali na snegu. Poleg nenadnih neviht, hudih poplav in sušnih poletij nas prav zelene zime glasno opominjajo na to, da smo res preveč umazali naš planet. Dokler lahko hrano kupimo v bližnji trgovini, imamo hladno pijačo v hladilniku in se lahko poleti osvežimo v reki, nam opozorila klimatologov, da nas kmalu čakajo večje klimatske spremembe, ne delajo težav. Sicer modrujemo o možnih rešitvah, trajnostni mobilnosti, e-mobilnosti, sortiramo odpadke,

sadimo drevesa, mladi organizirajo »zero waste parties« oz. zabave brez smeti ... Na Švedskem so leta 2016 celo začeli organizirati rekreativne prireditve, na katerih pobirajo smeti. Imenujejo jih plogging – ime je kombinacija švedskih glagolov plocka upp (pobiram) in jogga (tečem). Pravijo, da poleg teka s pobiranjem smeti rekreativci izvajajo še druge gibe, kot so upogibanje, počepi, raztezanje. Do danes se je kot organizirana dejavnost razširila tudi v druge države.

A pobiranje odpadkov ne bo dovolj, resnični problem je potrošništvo in neprestano pehanje za večjo učinkovitostjo podjetij in posameznikov. Prav zaradi velike potrošnje človek še nikoli v zgodovini ustvaril toliko odpadkov. Kupujemo nove dobrine, avtomobile, hrana

je zvit v paketih, vsaki dve leti kupimo nov telefon ... Za proizvodnjo vseh teh dobrin se je porabilo veliko energije, morali so nam jih dostaviti, najboljše kar v paketih na dom.

Tudi rekreativni športniki smo veliki potrošniki. Kolesar je imel pred štiridesetimi leti v svoji kleti eno samo kolo, en dres in en bidon, v njem pa vodo. Kolesaril je z navadnimi supergami. V življenju je kupil en števec, ki je štel samo kilometre in hitrost in ni ga bilo treba menjati vsaki dve leti. Verigo je namazal dvakrat v sezoni z navadnim strojnim oljem, istim, s katerim je ženi namazal šivalni stroj.

Današnji kolesar ima v kleti vsaj dve kolesi, v omari cele kupe kolesarskih oblačil, zimske in letne drese, štiri pare rokavic, dva para

Za začetek lahko pobereмо smeti, ki jih vidimo med rekreacijo. Fotografija je simbolična. / Foto: Grega Flajnik

kolesarskih čevljev, vsaj dva anoraka in dvoje očal. Bidnov je za eno polico in poleg njih vsaj ena velika škaltla za energijski prašek ter nekaj gelov. Poleg tega ima

GLASOVA KOLESARJENJA

na kolesu še elektronsko napravo za štetje vseh možnih parametrov, za mnoge od njih sploh ne ve, kaj pomenijo. Ima pa tudi športno ročno uro in telefon, ki prav

tako merita vse prej omenjene parametre. Vse elektronske naprave zamenja na dve leti. Današnji kolesar ima dve kantici posebnega kolesarskega maziva, enega za dež in enega za suho vreme. Poleg tega mora mazati verigo vsak teden. No, varnostne lučke in zaščitna čelada so res pomemben nakup, saj skrbijo za varnost kolesarja, in jih ne štejmo v potrošništvo. Kar predstavljajte si, koliko energije je šlo v zrak za proizvodnjo teh dobrin in koliko odpadkov je s tem nastalo.

Mislím, da bomo morali tudi v zmanjšanju športnega potrošništva iskati rešitve za varovanje narave. Bo šlo? Za začetek bo dobrodošlo že, da med svojo rekreacijo naredimo kakšen predklon in pobereмо smeti, ki jih vidimo na poti.

Z gozdom skrbno iz roda v rod

»Delo v gozdu je dolgoročno – to, kar aktualni gospodar seje, žanjejo šele njegovi nasledniki,« je dejal Miha Pretnar, prejemnik priznanja zavoda za gozdove za najbolj skrbnega lastnika gozda, in dodal, da se na njihovi kmetiji skrben odnos do gozda prenaša iz roda v rod.

CVETO ZAPLOTNIK

Poljšica pri Gorjah – Zavod za gozdove Slovenije vsako leto podeli priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov, po enem iz vsake območne enote zavoda. Na blejskem gozdnogospodarskem območju so lani za najbolj skrbnega lastnika gozda izbrali Miha Pretnarja, mladega, 30-letnega gospodarja kmetije Pr' Hribarju na Poljšici v občini Gorje.

Eden seje, žanjejo pa drugi

»To je priznanje za skrbno delo z gozdom, a za to nisem zaslužen le jaz, ampak tudi moji predniki – oče, stari oče ... Skrben odnos do gozda se na naši kmetiji prenaša iz roda v rod,« je ob našem obisku dejal Miha in poudaril, da je delo v gozdu

dolgoročno – to, kar aktualni gospodar poseje, lahko požanjejo šele njegovi nasledniki. V blejski območni enoti zavoda za gozdove so prepoznali Mihove vrednote dobrega, skrbnega gospodarja: redno pregleduje gozdove, ob ujmah ali napadu lubadarja hitro poseka poškodovano drev-

»Od divjadi nam največ škode v gozdovih povzročata jelenjad in srnjad, od obiskovalcev pa motokrosisti, ki z vožnjo po gozdu uničujejo korenine dreves in mlada drevesca. Nekateri pripeljejo motorje na avtomobilski prikolici, potem pa z njimi dirkajo po gozdovih.«

je in ga odpelje iz gozda, po sečnji poskrbi za sečne ostanke, neguje mlade sestoje, odpira gozdove z gradnjo ali obnovo vlak, skrbi za meje gozdne posesti, se usposablja za varno delo v

gozdu, skrbi tudi za lastno varnost in nosi zaščitno opremo ...

Gospodar postal pri petindvajsetih letih

Miha je postal gospodar na kmetiji pred petimi leti, po očetovi smrti, a gospodarske vaje je postopoma prevzemal v svoje roke že v

času očetove bolezni. Večino kmetijskih in gozdarskih del na kmetiji opravi sam, občasno mu pomagajo tudi sorodniki in prijatelji.

Kmetija obsega dvajset hektarjev zemljišč, od tega je enajst hektarjev gozdov, ostalo so travniki; še pet hektarjev kmetijskih zemljišč imajo v najemu. Redijo petnajst glav goved – krave dojilje, bike in tele. Še lani spomladi je bilo v hlevu 28 repov, a so stalež zaradi suše in posledično izpada krme morali zmanjšati. »Prve košnje je bilo pol manj kot običajno, druge skoraj ni bilo, tretje je bilo le malo. Tudi živini na paši je zaradi suše kmalu zmanjkalo krme,« je dejal Miha in dodal, da živino poleti pasejo na skupnem pašniku nad

Miha Pretnar, gospodar kmetije Pr' Hribarju na Poljšici pri Gorjah / Foto: Cveto Zaplotnik

vasjo, jeseni pa potlej še na domačih travnikih.

Lubadar »posekal« tristo kubičnih metrov smreke

Od enajstih hektarjev gozda ga je štiri hektarje na Pokljuki, preostali je v bližini kmetije. Žledolom jim je pred devetimi leti poškodoval predvsem buke, lubadar, ki se je čezmerno razmnožil in razširil po žledolomu, je močno prizadel smrekove sestoje. »V zadnjih štirih letih smo zaradi lubadarja morali posekati okoli tristo kubičnih metrov smreke,« je dejal Miha in poudaril, da so lubadarja zdaj vendarle obvladali, saj ga je bilo letos že občutno manj kot

v prejšnjih letih. V prihodnjih letih bodo zaradi posledic lubadarja sekali manj, predvsem pa ne bodo sekali smreke, ki jo je lubadar že dobro razredčil. Opravljali bodo predvsem sanitarno sečnjo in poleg tega sekali še goli za pripravo drv. Na leto jih pripravijo približno šestdeset »kubikov«, nekaj za prodajo, veliko pa za ogrevanje hiše, v kateri so tudi sobe in apartma za turiste.

Oddajajo tri sobe in apartma

Na kmetiji je zdaj glavni vir dohodka turistična dejavnost, s katero so se začeli ukvarjati pred tremi leti, ko so v hiši uredili tri sobe in

apartma, zdaj urejajo še en apartma. »Za to se sem odločil, ker je hiša skoraj prazna in ker smo na dobri lokaciji, v zaledju Bleda,« je dejal Miha, ki je z dosedanjim turističnim obiskom zadovoljen. K njim prihajajo prehodni gostje, ki so namenjeni dopustovat na morje ali se vračajo z morja, pa tudi gostje, ki jim ne ugaja gneča na Bledu. Letos bodo sobe in apartma prvič oddajali tudi čez zimo.

Na kmetiji so v zadnjih letih vlagali predvsem v turizem, v prihodnje bi radi kupili še kak hektar gozda, načrtujejo pa tudi zamenjavo nekaterih starejših kmetijskih strojev s sodobnejšimi.

Miha vsako leto pripravi drva za lastne potrebe in prodajo.

Foto: Cveto Zaplotnik

Kmetom na voljo davčno označeno gorivo

Kmetom je od novega leta dalje na voljo davčno označeno dizelsko gorivo po ceni, ki je nižja zaradi trošarinske ugodnosti.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetom in čebelarjem od letos naprej ne bo več treba vlagati zahtevkov za vračilo dela trošarine za pogonsko gorivo, ampak bodo pri trgovcih z gorivom lahko kupovali davčno označeno gorivo in ga plačevali po znižani ceni oziroma ceni, v katero bo prištet le znesek trošarine, ki sicer velja za gorivo (plinsko olje) za ogrevanje. Do nakupa goriva so upravičeni lastniki kmetijskih gospodarstev, člani agrarnih skupnosti, uporabniki kmetijskih in gozdnih zemljišč ter čebelarji, ki imajo vsaj 41 čebeljih panjev in vozijo panje na vsaj deset kilometrov oddaljena stojišča. Vsako leto bodo lahko kupili po znižani ceni le omejeno količino

goriva, ki jo na podlagi uradnih evidenc določi davčni organ. Za hektar njive in trajnega travnika znaša normativna poraba 200 litrov, za hektar gozda 15 litrov, za hektar intenzivnega sadovnjaka 420 litrov ...

Če kmet izpolnjuje pogoje in je upravičen do davčno označenega goriva, lahko s traktorjem dela, kar hoče – lahko v okviru dopolnilne dejavnosti tudi pluži sneg.

Davčni organ bo vsako leto do 1. januarja določil seznam kmetov, ki izpolnjujejo pogoje za nakup cenejšega goriva. Vsem, tako nosilcem kmetijskih gospodarstev kot

njihovim namestnikom ter članom gospodarstev, bo izdal enolično identifikacijsko oznako, s katero bodo upravičeni do nakupa lahko preverili na portalu eDavki in se z njo izkazali tudi pri nakupu.

Cena goriva bo regulirana

Kmete tudi zanima, kakšna bo drobnoprodajna cena goriva, pa tudi to, ali se bo cena oblikovala prosto ali jo bo država regulirala. V finančni upravi pojasnjujejo, da bodo ceno, enako kot za ekstra lahko kurilno olje, določali v skladu z vladno uredbo o oblikovanju določenih cen naftnih derivatov.

Katere kakovostne standarde mora izpolnjevati gorivo za kmetijstvo? V finančni upravi pojasnjujejo, da zakon o trošarinah

ne predpisuje tehničnega standarda za gorivo in da morajo ustrezno kakovost goriva zagotavljati trgovci; znano pa je, da davčno označeno gorivo za kmetijstvo za razliko od dizel-

Davčno označeno gorivo bo po podatkih Trgovinske zbornice Slovenije na voljo na 262 bencinskih servisih od skupno 558, večji porabniki pa kupujejo gorivo neposredno pri distributerju pogonskih goriv.

skega goriva ne vsebuje do sedem odstotkov biogoriva oziroma FAME.

Bencin brez trošarinske ugodnosti

Vseh kmetijskih in gozdarskih strojev ne poganjajo dizelski motorji, ampak bencinski, kot na primer škropilnice, kultivatorje in motorne žage, vendar pa

predpisi Evropske unije ne omogočajo uveljavljanja trošarinske ugodnosti tudi za bencin. Po evropski direktivi je namreč možno davčno označevati le dizelsko gorivo in kerozin.

Dvolastnike, ki imajo kmetijska in gozdna zemljišča tudi na ozemlju druge države, zanima, ali bodo za njih veljala davčna pravila Slovenije ali druge države. V finančni upravi pojasnjujejo, da kmet lahko nabavi davčno označeno gorivo tudi v drugi državi, vendar le, če glede tega izpolnjuje pogoje, ki veljajo v tej državi.

V Sloveniji novi primeri ptičje gripe

Kranj – V Sloveniji se podobno kot v večini evropskih držav pojavljajo pri divjih pticah novi primeri ptičje gripe. Doslej so jo potrdili pri labodih grbcih v občinah Apače, Lenart, Ptuj, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Piran in Izola. Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin poziva rejce perutnine in ptic v ujetništvu k doslednemu izvajanju ukrepov za zmanjšanje tveganja za pojav in širjenje bolezni.

Dražba najbolj kakovostnih hlovov

Kranj – V bližini Slovenj Gradca bo tudi letos licitacija vrednejšega lesa. Lastniki gozdov že dovažajo hlode na mesto licitacije. Zadnji rok je 18. januar, kupci pa si jih bodo lahko ogledovali in oddajali ponudbe do 7. februarja, ko bo tudi javno odpiranje ponudb. Dan odprtih vrat in razglasitev rezultatov licitacije bo 22. februarja.

Vlomili skozi balkonska vrata

Gorenjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali večje število vlomov v stanovanjske hiše.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Policisti so v zadnjih dneh poročali o več vlomih in drugih premoženjskih deliktih na območju Kranja. Tako so prejšnji teden obravnavali vlom v stanovanjsko hišo, ki se ga je neznan storilec lotil v popoldanskih urah. V hišo je nasilno vstopil skozi balkonska vrata, lastniku pa je povzročil za okoli 400 evrov škode. Prav tako na območju Kranja so obravnavali še podobno dejanje, ki pa je ostalo pri poskusu, saj storilcu ni uspelo vlomiti skozi balkonska vrata.

V četrtek so kranjski policisti obravnavali tudi vlom v pomožni objekt ob stanovanjski hiši, iz katerega je neznan storilec odtujil dve gorski kolesi, črne in svetlo modre barve, znamke Lapi-erre, stari eno leto. Lastnik je nastalo škodo ocenil na približno sedem tisoč evrov. Približno tri tisoč evrov škoda pa so vlomilci povzročili

lastniku stanovanjske hiše na območju Kranja, v katero so prav tako vlomili skozi balkonska vrata in odnesli denar in nakit. Skozi balkonska vrata in dve okni je neznan storilec v petek skušal vlomiti še v eno stanovanjsko hišo, a mu dejanja ni uspelo izvesti. Kljub temu je lastniku povzročil kar za 1500 evrov škode.

Neznani vlomilci so bili minuli konec tedna na delu tudi na območju Tržiča, kjer so skozi zastekljena vrata nasilno vstopili v notranjost objekta in si protipravno prilastili nakit in denar. Lastnika so oškodovali za več deset tisoč evrov.

Jeseniški policisti pa preiskujejo tatvino denarja in nakita iz stanovanjske hiše, ki jo je neznan storilec izvedel v petek. V notranjost hiše je vstopil skozi odklenjena vrata, so izvedeli. Odnesele je za okoli 350 evrov gotovine in za več kot devet tisoč evrov nakita.

Zagorelo v zapuščeni hiši

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – V soboto okoli 5.30 je izbruhnil požar v opuščeni stanovanjski hiši v Puštalu, ki so ga ob asistenci kranjskih prostoljnih gasilcev pogasili prostovoljni gasilci iz Škofje Loke in Stare Loke. Objekt v bližini predora Sten so prejšnji četrtek za gasilsko vajo uporabili člani Prosto-voljnega gasilskega društva (PGD) Škofja Loka, ki so po sobotnem požaru na svojem Facebook profilu objavili pojasnilo. Kot so zapisali, so ga podali zaradi vprašanj in morebitnih očitkov, da je bil požar posledica njihove vaje.

Zapisali so, da jim je lastnik objekt pred kratkim ponudil za izvedbo gasilskih vaj. Minuli četrtek zvečer so tako člani PGD Škofja Loka v opuščeni hiši vadili gašenje požara v objektu, preiskovanje prostorov in reševanje ponesrečencev. V ta namen so objekt zadimili z

dimotvorcem, v manjšem prostoru pa zakurili ogenj. Tega so po koncu vaje pogasili in iz prostora odstranili ves material, ki so ga nato dodatno zalili z vodo. Tudi prostore so dodatno ohladili z večjo količino vode in prezračili, v nadaljevanju pa so celoten objekt pregledali še s termo kamero.

»Po temeljitem pregledu objekta je na kraju ostala ekipa gasilcev, ki je objekt dve uri po končani vaji še večkrat pregledala. V in na objektu ni bilo zaznati nikakršnih posebnosti, vse stene objekta so bili hladne in v objektu ni bilo nobenih žarišč. V petek je bil objekt v celoti ponovno pregledan in tudi takrat v njem ni bilo nikakršnih znakov ponovnega vžiga,« so še pojasnili in dodali, da vse kaže, da je bil sobotni požar posledica drugih dejavnikov, natančen vzrok pa bo ugotovila policija, ki je opravila ogled.

V gozdu našli človeško okostje

Kranjska Gora – Na strmem gozdnem pobočju Jerebikovca so v nedeljo dopoldan našli človeško okostje. Kranjskogorski policisti so ob pomoči služb za reševanje kraj zavarovali in opravili ogled. Po prvih podatkih v dogodku ni podanih elementov kaznivih ravnanj, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Identiteto osebe še ugotavljajo, prav tako za zdaj ni znan vzrok smrti, zato kriminalistično preiskavo nadaljujejo. O ugotovitvah bodo policisti obvestili pristojno državno tožilstvo.

Lani manj kršitev uporabe telefona v prometu

Agencija za varnost prometa in policija ta teden izvajata preventivno akcijo Varno brez telefona v prometu. Mobilni telefoni so zadnje desetletje postali eden izmed večjih motilcev pozornosti v prometu, ki dokazano povečujejo tveganje za nastanek prometnih nesreč.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Klic, sporočilo, vsehček ali objava na družbenih omrežjih naj počakajo. Za volanom ne bodite za ekranom, v prometu ne bodite na spletu!« pozivata Agencija za varnost prometa (AVP) in policija, ki ta teden izvajata preventivno akcijo Varno brez telefona v prometu. Mobilni telefoni so namreč zadnje desetletje postali eden izmed večjih motilcev pozornosti v prometu, ki dokazano povečujejo tveganje za nastanek prometnih nesreč, vozniki pa ob uporabi mobilnih telefonov pogosto povzročajo tudi zastoje v prometu. Policija med drugim do nedelje nadzira upoštevanje 35. člena zakona o pravilih cestnega prometa,

prekrškov, kar pripisujejo poostreni zakonodaji (od avgusta 2021 je zagrožena kazen 250 evrov in tri kazenske točke), stalnemu nadzoru policije in nenehnemu ozaveščanju. V letu 2022 so tako policisti ugotovili 25.670 kršitev po 35. členu zakona o pravilih cestnega prometa, leto pred tem pa je bilo takšnih kršitev za skoraj četrtino več oziroma skupno kar 33.297. Med kršitelji prevladujejo vozniki osebnih avtomobilov, teh je bilo lani 15.457 ali 60 odstotkov. Slaba četrtina (6187) kršiteljev je bilo voznikov tovornih vozil. Med kršitelji izstopajo starostne skupine od 35 do 44 let, od 45 do 54 let in od 25 do 34 let (vsaka ima skoraj četrtinski delež). Vse več je kršiteljev med kolesarji in

Za uporabo mobilnega telefona med vožnjo je za voznike motornih vozil predpisana kazen 250 evrov in tri kazenske točke. / Foto: Gorazd Kavčič

Voznik je za volanom na mobilni telefon povprečno osredotočen pet sekund. Pri hitrosti 50 km/h v naselju v tem času prevozi skoraj 70 metrov, na avtocesti pri 130 km/h več pa kot 180 metrov. Gre za podobno tveganje, kot da bi takšno razdaljo prevozil z zaprtimi očmi, še opozarjajo na AVP.

ki prepoveduje uporabo mobilnih telefonov in drugih naprav ter opreme (tablic, prenosnih računalnikov, slušalk), ki motijo voznikovo vidno ali slušno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila. Pozorni bodo tudi na druge prekrške, predvsem tiste, povezane z izpostavljenimi udeleženci v prometu – s pešci, kolesarji in vozniki e-skirojev.

Lani upad kršitev

AVP je vrsto let opozarjala na veliko tveganje, ki ga predstavlja uporaba mobilnih telefonov v prometu, in predlagala zakonske spremembe. Te so bile z novelo zakona o pravilih cestnega prometa v celoti sprejete, veljati pa so začele sredi avgusta 2021. Za uporabo mobilnega telefona med vožnjo je za voznike motornih vozil predpisana kazen 250 evrov in tri kazenske točke. Za udeležence v prometu, ki ne potrebujejo vozniškega dovoljenja (kolesa, e-skiroji in ostala lahka motorna vozila), pa kazen za uporabo mobilnih telefonov, slušalk in drugih naprav med vožnjo znaša 120 evrov.

AVP in policija sicer zaznavata trend upada tovrstnih

vozniki e-skirojev, AVP in policija pa še opozarjata, da pogosto v prometu vidimo tudi zamišljene pešce, ki s pogledom v mobilni telefon stopijo na prehod za pešce ali na kolesarsko stezo in ne preverijo, ali so to storili dovolj varno. »Pravočasnost in ustreznost reakcij pešca je zaradi uporabe mobilnih telefonov in pregledovanja družbenih omrežij zmanjšana do 60 odstotkov,« poudarjajo.

Moteče tudi nastavljanje klime, tempomata ...

Mobilni telefon ne štejejo med primarne vzroke za nastanek prometne nesreče, vendar pa je izjemno pomemben dejavnik tveganja za njihov nastanek, poudarja

»Med vožnjo ne upravljajte telefona, ne pregledujete socialnih omrežij, si ne zapisujete opomnikov, ne brskajte po spletnih straneh, ne fotografirajte ali snemajte, saj je vožnja aktivnost, ki ji moramo posvetiti vso pozornost! V primeru nujne uporabe mobilnega telefona se ustavite na primerem mestu zunaj vozišča in pot nadaljujte šele, ko končate pogovor,« svetujejo na Agenciji za varnost prometa in na policiji. Ob tem poudarjajo, da zakon sicer dovoljuje uporabo naprave za prostoročno telefoniranje, a ga odsvetujejo, saj odvrta pozornost voznika in ni varna.

tudi dr. Tina Cvahte Ojsteršek s Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru. V doktorski nalogi z naslovom Vizualna pozornost voznika na prometno okolje in dogajanje ob prisotnosti motenj znotraj vozila je analizirala in med seboj primerjala več potencialnih motenj vizualne pozornosti voznika, ki se pojavljajo znotraj vozila. V terenskem eksperimentu je bilo 23 voznikov v realnem okolju izpostavljenih petnajstim motnjam znotraj vozila, ki so povezane z uporabo mobilnega telefona (prostoročno ali običajno), iskanjem stvari v avtomobilu ali nastavljanjem in upravljanjem s sistemi v avtomobilu. Ob tem so snemali vidno polje voznikov in z napravo za sledenje pogledu ugotavljali njihovo smer gledanja. Ugotovili so, da vizualno pozornost voznikov poleg mobilnega telefona najbolj zmotijo aktivnosti znotraj avtomobila, ki se nanašajo predvsem na nastavljanje sistemov znotraj avtomobila in jih vozniki opravljajo brez razmišljanja o posledicah. Poleg uporabe telefona

se je za zelo problematično aktivnost izkazalo nastavljanje klimatskega sistema, tempomata, navigacije in radia. Gre za motnje, ki jih vozniki opravljajo skoraj nezavedno, čeprav bi lahko njihovo uporabo brez težav preložili na kasnejši čas.

Najdaljši odstotek trajanja pogledov stran od prometnega okolja je bil ob nastavitvah klimatskega sistema, pri čemer so vozniki na cesti gledali manj kot polovico časa, in med nastavljanjem radia, pri čemer je bil pogled na cesto usmerjen le tretjino časa. Najbolj izpostavljena skupina voznikov so poklicni vozniki, saj so zaradi narave dela izpostavljeni večjemu naboru motenj znotraj vozila, poleg tega pa so pogostejše pod vplivom drugih dodatnih dejavnikov, kot sta utrujenost ali motnja kognitivne pozornosti.

Pet sekund vožnje »na slepo«

Tuje raziskave pa kažejo, da je med pisanjem SMS-sporočila ali pregledovanjem družbenih omrežij voznik povprečno pet sekund osredotočen na telefon, in ne na vožnjo. Pri hitrosti 60 km/h v tem času prevozi razdaljo več kot 83 metrov, v naselju pri hitrosti 50 km/h pa skoraj 70 metrov. Še večje tveganje je na avtocestah, kjer pri hitrosti 130 km/h v petih sekundah prevozi več kot 180 metrov, na hitri cesti pri vožnji 100 km/h pa 139 metrov. Gre za podobno tveganje, kot da bi takšno razdaljo prevozil z zaprtimi očmi, še opozarjajo v AVP.

razporeditve GG

OKUSI ŠKOFJELOŠKEGA

Januar je na Gorenjskem kulinarični mesec. Do konca januarja vas namreč vabijo na drugi kulinarični festival na Škofjeloškem Okusi Škofjeloškega. Tokrat vas pričakujejo v devetih izbranih gostilnah in na dveh turističnih kmetijah.

Alenka Brun

Škofjeloško območje v sebi skriva številne kulinarične zgodbe, so zapisali na spletni strani Turizma Škofja Loka pri predstavitvi Okusov Škofjeloškega. »Raznolikost zelenjave s podeželskih vrtov, gobe in gozdni sadeži iz lokalnih gozdov, sadje iz travniških sadovnjakov, sveže in zdravo meso, zelišča in med, ki ga marljivo nabirajo čebele ... Vse to je osnova kulinarične ponudbe, ki so jo gostinci uvrstili na svoje jedilnike, saj se zavedajo sodobnih trendov in pomena zdravega prehranjevanja, ki temelji na sezonskih jedeh in živilih lokalnega izvora,« se nadaljuje opis in se zaključuje: »S povezovanjem dobaviteljev lokalnih živil in gostinskih ponudnikov, vključno s turističnimi kmetijami, se prenavlja ob-

Kuharsko in ustvarjalno razpoložena ekipa večerje ob odprtju Okusov Škofjeloškega: Primož Pintar (Gostišče Tolc), Nina Čarman (Danilo – gostilna in vinoteka), Matjaž Šink (Gostilna Starman), Žiga Bogataj (restavracija Na vasi) Luka Čufar (Penzion in gostišče Lajnar), Špela Guzelj (Taverna Petra) / Foto: Alenka Brun

stoječa kulinarična ponudba, ki bo temeljila na uporabi lokalnih surovin in pripravi hišnih specialitet, postreženih na sodoben način. S tem se postavlja tudi nov kulinarični temelj do-

datne turistične ponudbe na Škofjeloškem.«

Večerjo je gostil Tolc

Dan pred 6. januarjem, ko so se Okusi Škofjeloškega dejansko začeli, je Gostišče Tolc v Sorici gostilo večerjo ob odprtju kulinaričnega meseca. Andreja Križnar, vodja Turizma Škofja Loka, nam je razložila, da je lani sodelovalo enajst gostinskih ponudnikov, ravno tako letos: devet gostiln in dve turistični kmetiji. Želijo si sicer, da bi se projekt razširil, a vseeno obstajajo določeni pogoji, ki jih morajo gostinski ponudniki izpolnjevati, če želijo sodelovati. »Bistveno je, da res uporabljajo lokalne surovine, temu res dajemo poudarek,« je povedala.

Med povabljenimi smo opazili različne obraze predvsem gorenjske ljubiteljske

kulinarične in družabne scene, vabilu so se odzvali tudi trije direktorji gorenjskih razvojnih agencij – Ragorja, Sore in BSC Kranj: Eva Štravs Podlogar, Gašper Kleč in Rok Šimenc. Oglasil pa se je tudi Marko Lotrič, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije, ki je dogodek pozdravil in med drugim povedal, da se na koncu vsi radi spomnimo jedi na žlico, občutka kuhinj naših mam, sploh ko zaznamo znane, domače vonjave. Primož Pintar iz Gostišča Tolc je prisotnim izrekel pozdrav v imenu vseh loških gostincev, ki so se tokrat zbrali pod okriljem Okusov Škofjeloškega, za glasbeni uvod pa so poskrbeli Ana Julija Mlejnik Železnik (baročna violina), Luka Mlejnik Železnik (traverso) in Janez Jocif (strunska lajna).

Andreja Križnar / Foto: Alenka Brun

Sodelovali so vsi ponudniki

Letos pri Okusih Škofjeloškega sodelujejo Danilo – gostilna in vinoteka, gostilne Inglič, Lipan, Pr' Pepet, Starman, Gostišče Tolc, Penzion in gostišče Lajnar, Restavracija Na vasi in Taverna Petra ter Turistični kmetiji Jamnk in Pri Marku. Ponudbo festivalskih menijev, katerih cena je 25 evrov na osebo, pa si lahko ogledate na spletni strani kulinaričnega festivala.

Preden pa so v Gostišču Tolc postregli večerjo, smo gostje ob uvodnem sprejemu okušali še majhne tople in hladne grizljaje. Zanje so poskrbeli vsi, ki niso sodelovali pri menijski izvedbi jedi. Precej pozornosti so vzbudile neke vrste princeske, polnjene s skuto, paradižniko-

oblike – tokrat trikotne, dodana omaka pa je vsem znani t. i. vinski zos, ki so ga zelo dobro poznale že naše stare mame. Za piko na i pa jezraven dodal malo olja z belim tartufom.

In kaj se je tokrat znašlo na krožnikih uvodne večerje? Najprej je na mizo prispela okusna hladna jed, ki je postavila precej visoko izhodišče za vse nadaljnje jedi, z njo pa se je predstavila Gostilna Starman – goveji jezik, čebulni kaviar, prepeličje jajce, bučna majoneza, bučni prah. Sledil je krožnik Taverna Petra, ki so ga poimenovali loška mešanica. Za loško mešto s črnimi tartufi so poskrbeli pri Danilu. Dimljeni telečji hrbet, krompirjevo gnezdo in pesin džem so prispeli na mizo kot glavna jed

Klavdija, Katja in Beti Porenta (Turistična kmetija Pri Marku) ter Simona Maček (Turistična kmetija Jamnk) / Foto: Alenka Brun

Goveji jezik, čebulni kaviar, prepeličje jajce, bučna majoneza in bučni prah / Foto: Alenka Brun

Loška mešanica / Foto: Alenka Brun

vo marmelado in bučnimi laski Simone Maček (Turistična kmetija Jamnk), vse po vrsti pa nas je zanimalo, kaj je v rožmarinčkih, ki jih je pripravil Janez Ferlan iz gostilne Pr' Pepet iz Škofje Loke. Zaupal nam je, da gre za krompirjeve ocvrtke z rožmarinom rahlo nenavadne

– iz kuhinje gostitelja, pod sladico pa se je podpisal Penzion in gostišče Lajnar. Pripravili so zdrobov mousse s pomarančo, limono, koruzo ter krhkim flancatom. Vinsko spremljavo pa so tokrat zaupali vinom iz Ajdovščine iz vinske kleti Guerila.

Skrbijo za branje mladih

Kulturno društvo Grable in Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka pripravljata redna mesečna srečanja za spodbujanje bralne kulture pri mladih. Mladinska skupina Brat! povezuje mlade bralce od 9. do 14. leta starosti, kot pojasnjujejo, pa je nastala v želji mladim približati literaturo in jih povezati z magično močjo zgodb. Pri tem povezujejo branje kakovostne poezije in proze z javnim nastopanjem. Srečanja potekajo v prostorih Krajevne knjižnice Trata v Škofji Loki. Otroci se z branjem seznanjajo na sproščen in igriv način, obenem pa se učijo glasnega branja, jasne izgovarjave in nastopanja, so razložili. Srečanja pripravlja in vodi Anja Eržen iz Kulturnega društva Grable. Naslednje srečanje bo v četrtek, 12. januarja, ob 18. uri.

PESMI MLADIH

Kdo ve

Pomaham ti v pozdrav. Morda je zadnjič, kdo ve.

Objamem te še danes. Jutri morda ne več, kdo ve.

Poljubim te v slovo. Morda poslednjič, kdo ve.

Držim tvojo roko, lahko drugič je ne bo več. Kdo ve.

Čez vsako oviro sonce vedno najde pot. Se upre vsem meglicam, vsem matricam.

Sreča išče pot med ljudmi, ki upajo in verjamejo v jutrišnji dan.

Valerija

Pravijo, da moraš vsak dan živeti tako, kot bi bil zadnji. Biti prijazen do ljudi, sočuten, darežljiv, morda včasih s pričakovanjem, da dobiš nazaj enako. Vedno pa ostane sonce. **Meta**

PREHRANSKE VZORCE NAREKUJE DRUŽINA

Center za socialno psihologijo na Fakulteti za družbene vede (FDV) Univerze v Ljubljani in nevladna organizacija Focus sta v zadnjih dveh letih izvedli raziskavo o prehranjevalnih navadah mladih.

Mateja Rant

Raziskava je pokazala, da so za mlade pomembne vrednote solidarnost, globalna pravičnost in enakost, ki so neposredno povezane z reševanjem okoljskih problemov. A le malo mladih ta vprašanja povezuje s svojimi prehranskimi praksami,« so navedli v ugotovitvah raziskave, spodbudno pa se jim zdi, da so med mladimi skupine, ki kažejo visoko ozaveščenost o določenih etičnih vidikih prehranjevanja, ki se pri nekaterih odražajo tudi v prehranskih praksah.

Z raziskavo o prehranjevalnih navadah mladih so po besedah Žive Kavke Gobbo iz Focusa želeli ugotoviti, kako mladi izbirajo živila in koliko pri tem upoštevajo okoljske

in druge etične dejavnike, kakšen vpliv na okolje pripisujejo posameznim živilom, kakšen je odnos mladih do zmanjšanja uživanja mesa v njihovi prehrani in kakšen je odnos mladih do uživanja beljakovinsko bogatih živil, s katerimi lahko nadomeščamo meso. Zanimivo je, pravi soavtorica raziskave Andreja Vezovnik, izredna profesorica na FDV, da je kar četrtina vprašanih mladih izjavila, da so v zadnjem letu že zmanjšali vnos mesa in mesnih izdelkov. »V skladu s tem smo zaznali, da se povečuje skupina potrošnikov, ki jim rečemo fleksitarijanci, ki vnos mesa in mesnih izdelkov zmanjšujejo zaradi njihovega vpliva na okolje in zdravje.« Kot so pokazali izsledki, je sicer skoraj 90 odstotkov mladih vsejedih. Izkazalo se je tudi, da imajo pri spodbujanju mladih k razmisleku o vplivu

Odločilni vpliv na prehranske vzorce ima primarna družina. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

učinkov prehranskih vzorcev in industrij, ki jih omogočajo in spodbujajo, veliko vlogo vplivneži in mediji, a odločilni pomen na prehranske vzorce ima primarna družina. Po besedah soavtorice raziskave Tanje Kamin, redne profesorice na FDV, prehranjevalne navade začnemo oblikovati v zgodnjem otroštvu. »Postanejo del naše identitete, zato ni presenetljiva ugotovitev raziskave, da so prehranski vzorci mladih v Sloveniji podobni prehranskim vzorcem odrasle populacije v Sloveniji,« je pojasnila in poudarila, da se vseeno zdi, da so mladi bolj senzibilizirani glede določenih etičnih vidikov prehranjevanja. »S pravimi spodbudami, sem prepričana, tudi bolj pripravljeni na spremembe glede nakupovanja, priprave in uživanja hrane.«

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

DEŽELA POD KAVKAZOM (3. DEL)

Neža Markelj

Poleg odličnega vina, vedno svežega hačapurija in gostoljubja je Gruzija znana tudi po osupljivi naravi Velikega Kavkaza, kjer vznožja visokih vrhov obdajajo kamnite srednjeveške vasice z značilnimi stolpiči koškebi. Še pred dvajsetimi leti so bile regije severnega dela Gruzije zaradi teženj po osamosvojitvi nevarne

in neobljudene, danes pa so eno izmed najbolj priljubljenih območij za pohodnike in turiste.

Iz Tbilisija v Kazbegi

Vasica, ki sliši na lokalno ime Stepantsminda, se je ob najinem prihodu kopala v zadnjih sončnih žarkih, ki so počasi izginjali za mogočnimi gorskimi stenami. Ineza, starejša gospa, ki je v naslednjih nekaj dneh postala najina druga mama, naju je v svoji hiši sprejela odprtih rok in naju postregla z

vročim črnim čajem in domačim kislim mlekom. »Sorry, no water ...« nama je v skromni angleščini že prvi dan razložila Ineza, da ni tekoče vode. Zato sva vsakodnevno večerno prhanje morala spremeniti v dolgotrajen obred (večkratnega) segrevanja vode iz vodnjaka na vrtu.

Jutra sva v Stepantsmindi začela z močno kavo in obilnim zajtrkom, si nahrbtnike napolnila z dobrotami, ki nama jih je na jedilni mizi večkrat pustila Ineza, in se zapodila lepotam Kavkaza naproti. »Pa saj to je kot iz pravljice,« se še zdaj slišim reči, ko sva stala na griču visoko nad vasjo, pred nama pa se je odpiral razgled na cerkev Svete trojice, ki je samevala na robu travnatega pomola, za njo pa je proti nebu silila veličastna gora Kazbek. Regija Kazbegi naju je popolnoma očarala tudi v naslednjih dneh, ki sva jih preživela v dolini Juta in med zapuščenimi vasicami, samostani in trdnjavo Zakagori v puščavsko vroči dolini Truso. Ena izmed najdaljših dolin v Gruziji je

polna mineralnih vrelcev in žvepljenih potokov, ki obarvajo pokrajino v rjasto oranžne in bele odtenke. Njeno pravo nasprotje je cvetoča in zelena Juta, ki jo letno obišče veliko pohodnikov z namenom prehodit priljubljen tridnevni trekning do alpske vasice Roška, ki leži na drugi strani slikovitega gorskega masiva Čaukhi. Poleg Jute in doline Truso pa je med obiskovalci Kazbegija precej priljubljen tudi sprehod do velikega slapu Gveleti, ogled soteske Dariali in pohod do vznožja ledenika Gergeti.

In še bi prišla nazaj ...

Če pomislim na dni v Kazbegiju, bi jih označila za najlepši in najzanimivejši čas najinega potovanja. Čas, ko sta nama Ineza in njen mož ponovno pokazala nevsiljivo gruzijsko dobrosrčnost, čas, ko sva se najedla sladkih bliinov in domače krompirjeve pite, ter čas, ko sva se izgubljala med prostranimi dolinami Kavkaza in popolnoma odmisllila tegobe razvitega sveta.

(Nadaljevanje prihodnjč)

Cerkev Svete trojice je eden najlepših primerov harmonije med arhitekturo in naravo. / Foto: Neža Markelj

Dolina Juta se zaključuje z mogočnim gorskim masivom Čaukhi, čez katerega vodi slikovit prelaz na nadmorski višini 3300 metrov. / Foto: Neža Markelj

Čudoviti razgledi med pohajkovanjem po dolini Juta

/ Foto: Neža Markelj

ZANIMIVOSTI

VESNA V GLEDALIŠČU

Gledališka sekcija KUD Oton Župančič iz Sore je konec decembra in januarja polnila dvorano domačega kulturnega doma z odrsko uprizoritvijo komedije iz dijaškega življenja Vesna.

Peter Košenina

Film Vesna iz leta 1953 je prva slovenska romantična komedija, ki se je z veseljem spominjajo številne generacije ljubiteljev filma. Jeseni so se v KUD Oton Župančič iz Sore odločili, da zgodbo postavijo na odrske deske. Dijaki Samo, Sandi in Krištof se pripravljajo na maturo in se najbolj bojijo matematike. Domisljijo se zvijače, s katero bi se s pomočjo profesorjeve hčerke dokopali do nalog ...

Film so za gledališče priredili mladi gledališčniki sami. »Iskali smo predstavo, ki bi jo v letu 2022 še lahko izvedli. Nismo hoteli še ene klasike, ki je bila že

Dijaki se najbolj bojijo izpita iz matematike. / Foto: Peter Košenina

velikokrat videna, zato smo se odločili, da bomo napisali priredbo filma. Dogajanje smo priredili odru, tekst pa se drži filma,« pravi Ana Veber, režiserka predstave.

Ker je prizorišče filma celotna Ljubljana od parka Tivoli do športnega letališča, so tudi dogajanje postavili na več mest v dvorani. »Za dogajanje v notranjih

prostorih smo pripravili dvignjen oder, dogajanje zunaj ima dvižno ozadje, del predstave poteka na balkonu dvorane, del pa v parterju. Pod stropom visi

V igri Vesna se predstavljajo mlajši igralci KUD Oton Župančič iz Sore. / Foto: Peter Košenina

Čprav je šlo za zvijačo, med Vesno in Samom vzplamti ljubezen. / Foto: Peter Košenina

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Alma«
Prebiram vašo rubriko. Vsem svetujete. Kako je z mojim zdravjem, se mi življenje obrne kaj na bolje? Kako bo z zapuščinsko zadevo?

Pri vašem zdravju ne vidim nobenega posebnega odstopanja in ste načeloma lahko brez skrbi. Se pa tudi sami dobro zavedate, da vse tegobe puščajo nevidne sledi. V življenju se vam je veliko preveč nabralo in vse to se seveda pozna pri splošnem počutju. Kolo življenja se vedno obrača in v tem letu se končno obrne v pozitivno smer. Pričakujte samo dobre spremembe, takoj niti ne boste mogli verjeti, saj tega niste vajeni. Zapuščina bo še nekaj časa v obdelavi, ampak

na koncu se reši v vašo korist. Želim vam vse dobro.

»Lila«
Že ste mi pomagali. Prosim, če lahko pogledate prihodnost naju s partnerjem in za najino zdravje. Pa sin in njegova družina? Hvala.

Saj veste, kako je, ko postane vse rutina – in točno tako je v vašem odnosu. Nobeden od vaju se ne trudi več. V večini se samo prilagajata, kar pa vedno ne gre. Od njega ne pričakujte, da se bo spremenil. Spremenite se lahko samo sami. Dajte mu vedeti, da prav nič ni samoumevno. Korak za korakom in nekega dne boste zelo presenečeni. Pri zdravju bo vse kolikor toliko v redu. Tudi če so težave, se bodo

uredile. Sin je trenutno v dvomih na vseh področjih, tako osebno kot poslovno. Na neki način mu lahko pomagate pri odločitvah, ne smete pa se preveč vmešavati. Ko vas prosijo, pa le priskočite na pomoč. Saj mu to, čeprav ne pokaže, veliko pomeni. Lep pozdrav.

»Adjam«
Draga Tanja, redno berem vašo rubriko in že ste mi odgovorili. Zanima me za obe hčerki. Kaj ju čaka? Pa glede mojega moža – zdravje, delo in kaj ga čaka v prihodnosti? Hvala vam za vse. Hvala za lepe besede. Prva hči, ki že ima deklico, bo zagotovo dobila še enega otroka in lahko vas preseneti še s tretjim. Veselja nikoli ni preveč. Druga hči bo uspešno končala šolanje, brez skrbi. Glede njene ljubezni: če do sedaj, odkar ste mi pisali, še ni, bo še prišlo do večjih sprememb. Želi si več in tudi zahtevala bo več. Vse bo odvisno od njenega fanta, ali bo prip-

raavljen na vse to. Vsekakor pa se ji v prihodnosti obetajo otroci in družina. Vse bo prišlo ob svojem času. Obe imata prave vrednote in ni treba biti toliko v skrbeh. Zaupajte. Že nekaj časa je, odkar ste mi pisali. Zdravje vašega moža se bo uredilo. Operacija je bila potrebna, okrevanje pa je tisto, ki naredi svoje. Lepo počasi in vse se postavi na svoje mesto. Srečno.

»Obupana«
Hvala za vse in srečno ter zdravo. Z vašo pomočjo in nasveti krpam življenje. Zanima me za vse otroke – kako naprej? Hvala. Prva hči bo rodila zdravega otroka. Druga hči, ki povzroča največ težav, se odseli in osamosvoji. Imela bo družino. Tretja hči je sedaj končno srečna. Sinu je uspelo priti na fakulteto in tega sem vesela. Lepo prosim, imejte se radi in se postavite na prvo mesto. Na moža se ne ozirajte. Srečno.

Dijaki Samo, Sandi in Krištof se pripravljajo na maturo.

/ Foto: Peter Košenina

letalo. Z različnimi lokacijami v dvorani smo pokrili celo Ljubljano,« pravi Ana Veber. V igri se predstavlja mlajši sorški igralci. Vlogo Vesne in Sama sta sprejela Julija Breclj in Miha Kitek, Sandija Peter Šušteršič in Krištofa Matjaž Nossan. Samova mama, ki skrbi za fante, je Ema Dobovšek, Vesnin oče, profesor

matematike Kosinus, pa Franci Jamnik.

Premiera Vesne je bila 26. decembra lani. Sprva so načrtovali šest ponovitev, a so se zaradi velikega zanimanja odločili dodati še tri, od katerih je ena tudi že razprodana. Vstopnice za zadnji dve predstavi, ki bosta 27. in 28. januarja ob 19. uri, pa je še mogoče rezervirati.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski porodnišnici rodilo 18 novorojenčkov, in sicer 9 dečkov in 9 deklic. Najtežji je bil deček s 3830 grami, najlažja pa deklica z 2840 grami. Na Jesenicah se je rodilo 16 novorojenčkov, med njimi je bilo 9 dečkov in 7 deklic. Najtežji in najlažji sta bila dečka. Najtežjemu je tehtnica pokazala 4060, najlažjemu pa 2810 gramov.

Mladoporočenci

Dne 30. decembra 2022 sta v Radovljici sklenila zakonsko zvezo Stefan Jovanovič in Rebeka Kregar.

LAŽJI SUDOKU

8		6	9	5		2		
2							8	4
1			8		7		9	
			1	9		4		2
4	2					5		1
5		7		4	3			
	3		4		2			9
6	8							7
		5		8	1	3		6

Rešitev:

9	7	5	1	8	2	6	3	4
2	1	6	8	5	7	9	4	3
6	9	2	9	7	1	6	2	4
8	9	6	7	2	1	5	3	8
1	5	8	2	9	6	7	4	3
7	2	9	6	1	8	5	3	2
5	6	9	2	8	6	7	1	4
7	8	9	1	6	5	2	3	7
1	8	2	9	6	7	5	4	3

TEŽJI SUDOKU

6			7			2		
	5	1	9		2		4	
2							3	
	3			5			6	7
			4	9				
9	8			2			1	
	6							4
	4		5		3	8	7	
		5			1			

Rešitev:

9	6	9	1	8	5	2	7	4
2	1	6	8	9	5	7	3	4
7	5	1	9	2	6	3	8	4
8	2	6	7	9	1	5	3	4
2	9	8	5	1	2	6	7	3
6	5	7	1	9	8	2	4	3
9	7	2	8	6	1	5	3	4
1	8	2	9	6	7	5	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

ŽIVLJENJE MED ZLATOM IN DRAGULJI, 2. DEL

Ponovno rojstvo ob Sedmerih jezerih

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Fant, v katerega sem bila zaljubljena, se me je izogibal. Le sem in tja, ko se mu je zdelo, da ga nihče ne vidi, me je žalostno pogledal. Veliko let kasneje sem izvedela, da so ga podkupili z denarjem ...«

Anita je nadaljevala: »Predstavljate si, da bi vas silili, da jeste hrano, ki bi bila brez vonja in brez okusa. Denimo otrobe. Nekaj podobnega se je dogajalo z mojim življenjem še po diplomih. Babica in starši so me imeli pod kontrolo, jaz pa sem jim to dopuščala. V meni je bilo toliko praznine, da je nisem mogla zapolniti, četudi sem se včasih, ko sem imela prebliske, zelo trudila. Vsi, ki so me poznali, so mi še zmeraj zavidali, saj so videli le razkošje, sredi katerega sem živela, mene pa ne.

Potem pa je umrla babica Iva. Kožni rak, ki so ga odkrili prepozno. Mama je vso krivdo za ta 'prepozno' zelo brutalno zvalila name, češ živeli sta skupaj, lahko bi kaj opazila. Ati je bil, kot sem bila že navajena, tiho.

Starejši je bil, manj ji je oporekal. Babica je vse premoženje, ki ni bilo majhno, zapustila mami. Meni je pripadalo manjše stanovanje, ki je bilo na srečo prazno, tako da sem ga lahko kasneje opremila po svojem okusu. Babičino pa je bilo že kmalu prodano gospodu, ki je služboval na eni od ambasad.

Mami se je znašla pred veliko težavo: kdo me bo imel po babičini smrti pod kontrolo. Njena skrb je bila v 21. stoletju absurdna in smešna, a resnična. Nekoč je prišla k meni ter mi začela govoriti, da ne morem živeti sama, da se moram poročiti. Najprej pa je skritizirala opremo v stanovanju, ki jo je malo pred njenim prihodom montiral mizar. Za stol, ki ga je izdelal znan umetnik z Gorenjskega, pa je celo zahtevala, da ga odstranim. Po njenem odhodu sem prvič začela razmišljati, da ji moram izginiti izpred oči. Za začetek sem na vratih zamenjala ključavnico, a brez potrebe. Ni je bilo več na obisku, me je pa zato vsak večer poklicala po telefonu.

Bili so dnevi, ko sem se komaj komaj vedela, kaj počnem. Na lastno pest sem podvojila dozo zdravil, ki sem jih jemala. Samoti, v kateri sem živela, se je pridružila še grozljiva osamljenost. Stanovanje, na katero sem bila tako ponosna, sem v nekaj mesecih zamenjala, zraven postelje sem imela vedro, kamor sem ponoči hodila na stranišče. Nekoč sem ga po nesreči prevrnila, pa nisem mogla najti niti toliko energije, da bi počistila za sabo. Kako sem se potem lahko zjutraj oblekla, češ živeli sta skupaj, lahko bi kaj opazila. Ati je bil, kot sem bila že navajena, tiho.

Potem pa sem nekega dne, po več letih, ponovno srečala Mijo. Spomnim se, da je bilo okoli prvega maja, dan je bil neobičajno vroč. Ko me je objela, se je kar zdrznila, kajti moja koža je bila menda ledena. Prijela me je pod roko in skupaj sva se napotili do stanovanja. Ko sva vstopili, je glasno zajela sapo, a je komentarije zadržala zase. Zavila me je v odeje in me prosila, naj se uležem na kavč, da se malo ogrejem. Ob njej sem se počutila varno. Zaprla sem oči, vedela sem, da bo še vse dobro. V tem času je malo pospravila, a ji, kot mi je kasneje povedala, ni bilo lahko. Hladilnik je bil prazen, moja zdravila so ležala vse križem, kopalna kad je bila krvava. Zaradi menstruacije, ker sem se rezala, bruhala? Še sama nisem vedela. Pozno zvečer sem bila potem hospitalizirana, zdravnik, ki me je sprejel, je bil prijazen, tudi on mi je vlivl upanje, da bo še vse dobro. Mija je sedela ob moji bolniški postelji, me držala za roko in me božala. Bila sem mirna, počutila sem se varno, celo srce je nehala razbijati kot noro. Zdravljenje je trajalo tri mesece. Mama je večkrat poskušala priti do mene, a ji na mojo izrecno željo niso dovolili. Bila je prepričana, da mi ni nič, da bolezen samo hlinim, ker si želim malo pozornosti.

Mija ni pozabila name. Imela je sicer rizično nasečnost, morala bi počivati, a jo je na srečo njen mož prijazen pospremil do vrat moje sobe ter jo potem prinesel tudi iskat. Nekoč sem ji omenila, da si želim otroka, a brez spolnega odnosa. Niti predstavljati si nisem mogla brutalnosti, v katerih se otroci spočenjajo. Hrepene la sem po dotiku, po bližini.

Moj zdravnik je menil, da sem v duši še zmeraj majhen otrok, ki je bil prikrajšan za tovrstne nežnosti.

V službo se nisem več vrnila. V meni je bilo preveč nemira, tudi zlomljena duša je bila še zmeraj v razbitinah. Na Zavodu za zaposlovanje so mi poiskali različna priložnostna, a preprosta dela. Štiriurni delovnik je bil zame precej naporen, a sem vztrajala.

Mama je zahtevala, da spremenim priimek. Z veseljem sem ji ustregla. Z menoj je pretrgala vse stike, ker ji ob vsem trudu, ki ga je imela z menoj, delam sramoto. Prodala sem stanovanje in se začasno raje preselila v skupnost, v kateri so živele meni podobni. Mija me je skupaj s sinčkom pogosto obiskovala.

Po približno treh letih in pol sem ugotovila, da bi lahko ponovno poskusila živeti v svojem stanovanju. Na srečo nisem imela finančnih težav, le službo sem zaman iskala. Mija mi je svetovala, naj raje nadgrajujem znanja v ročnih spretnostih, ki sem se jih naučila v skupnosti. Naredila sem še nekaj tečajev izdelovanja nakita. Začela sem šivati unikatna športna oblačila, predvsem ženske hlače. Ni mi bilo hudega, čeprav sem vedela, da bi bil moj način preživljanja za mamino ena velika sramota.

Leta 2016 sem se skupaj z Mijo in njenimi prijateljicami povzpela na Triglav. Kakšen dan, kakšno zmagoslavje! Pri Sedmerih jezerih, kjer smo si privoščile malo počitka, sem spoznala Aleša. Ločen in z dvema otrokoma mi je sprva vzbujal pomisleke. A sem ga kmalu vzljubila. Danes sem prepričana, da boljšega človeka ne bi mogla imeti ob sebi!«

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Tudi tokrat je pred vami nekaj receptov za lahke, hitro pripravljene in zdrave jedi.

Fižolova juha z zelenjavo

Potrebujemo 250 g belega fižola, čebulo, steblo zelene, 3 korenčke, konzervo pelatov, 2 žlici olivnega olja, žličko origana, 2 žlici sesekljane peteršilja, sol in poper.

Fižol namočimo čez noč. Odcedimo ga in splaknemo pod mrzlo vodo. Stresemo ga v lonec in prilijemo toliko mrzle vode, da ga prekrije. Zavremo in dodamo na tanko narezano čebulo, zeleno in korenje, pelate, sol, olje origano in poper. Pomešamo, zavremo in na majhnem ognju kuhamo eno uro. Nazadnje potresemo s peteršiljem.

Ajdova kaša s šampinjoni

Potrebujemo 160 g ajdove kaše, pol čebule, strok česna, 300 g šampinjonov, 2 žlici olivnega olja, 2 žlici kisle smetane, sol, poper in peteršilj.

Ajdovo kašo skuhamo v 4 dl osoljene vode in damo na stran. Na olju malo popražimo sesekljano čebulo, česen in narezane gobe. Solimo, popramo in pokrito dušimo 10 minut. Vmešamo kisló smetano, ki smo jo razmešali z malo vode, in stresemo zraven ajdovo kašo. Premešamo, še malo pokuhamo in postrežemo.

Kuskus z lignji

Potrebujemo 250 g kuskusa, 600 g lignjev, 2 stroka česna, žlica paradižnikove mezge, poper, sol in 2 žlici olivnega olja.

Pol litra vode zavremo, solimo in vanjo vsujemo kuskus. Premešamo in pustimo vreti 2 minuti. Odstavimo z ognja, pokrito naj stoji še 5 minut. Nato kuskus razdrobimo z vilicami. Na olivnem olju popražimo nasekljan česen, dodamo dobro oprane in na kolobarje narezane lignje, paradižnikovo mezgo, solimo in popramo. Zalijemo z malo vode in dušimo 20 minut. Zmešamo s kuskusom in postrežemo.

Brokoli s piščančjim mesom

Potrebujemo glavo manjšega brokolija (600 g), 4 kose piščančjih prsi (400 g), pol čebule, žlico kisle smetane, 4 žlice jogurta, žličko gorčice sol in poper.

Piščančje prsi začnimo s soljo in poprom ter jih na hitro popečemo ali skuhamo. Brokoli očistimo, operemo in skuhamo na sopari. Ohlajen brokoli narežemo na manjše koščke in mu primešamo na koščke narezane piščančje prsi. Prelijemo s prelivom iz drobno nasekljane čebule, gorčice, jogurta in kisle smetane. Po potrebi še solimo in popramo.

Pomarančni žele

Potrebujemo 2 večji pomaranči, 3 dl pomarančnega soka (100-odstotnega), 6 čajnih žličk mlete želatine, 1 dl suhega belega vina in nekaj žličk sladkorja ali tekoče sladilo.

Pomaranči olupimo, odstranimo belo kožico (filiramo), izločimo pečke, narežemo na koščke in skupaj z 2 dl pomarančnega soka, vinom in sladkorjem ali tekočim sladilom zmeljemo s paličnim mešalnikom. Želatino namočimo v 1 dl mrzle vode. Preostali sok segrejemo in v njem razpustimo nabrekli želatino. Malo ohladimo in med mešanjem prilijemo pomarančni zmes. Skodelice oplaknemo z mrzlo vodo, okrasimo s koščki pomaranče in nalijemo žele. Za nekaj ur damo v hladilnik, da se strdi.

Zelenjavne priloge

ERIKA JESENKO

Koleraba in zelje sta dve običajni zimski zelenjavi, ki ju navadno ne opisujemo z nekimi presežki. A z malo drugačno pripravo kot običajno lahko z njimi prijetno popestrimo naše obroke. Tako z okusom kot tudi s hranili.

Za pripravo pečene kolerabe potrebujemo: 0,5 kg olupljene kolerabe, 1 srednje veliko čebulo, pol žličke mlete rdeče paprike, 2 žlici olivnega olja, sol in poper, 1 šopek peteršilja.

Kolerabo narežemo na manjše kocke, približno 1 cm velike. Čebulo olupimo in jo narežemo na tanke

rezine. V posodo stresemo kolerabo, čebulo ter dodamo vse preostale sestavine, z izjemo peteršilja. Dobro premešamo in nato vse skupaj razporedimo po pekaču. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, približno pol ure oziroma toliko, da se koleraba zmeha. Med peko dvakrat premešamo, da se koleraba enakomerno zapeče. Ko je koleraba pečena, vse skupaj potresemo še s svežim peteršiljem ter premešamo.

Za pripravo dušenega sladkega zelja potrebujemo: 1 srednje veliko glavo svežega zelja, 1 srednje veliko

čebulo, 2 žlički sladkorja, 1 žličko mlete rdeče paprike, četrt žličke semen kumine, 1 svež paradižnik ali 3 žlice paradižnikovih pelatov, 2 žlici olja, sol in poper.

Zelje narežemo na trakove, čebulo olupimo in nasekljamo. Večjo posodo segrejemo, prilijemo olje, nanj

LAHKE JEDI

stresemo čebulo in posolimo s ščepcem soli. Pražimo 5 minut, da čebula postekleni, in nato potresemo s sladkorjem. Ko se ta raztopi, v posodo stresemo še zelje. Dodatno posolimo, popramo, potresemo z mletó rdečo papriko in kumino. Primešamo še na koščke narezan svež

paradižnik ali paradižnikove pelate. Vse skupaj dobro premešamo in prilijemo pol decilitra vode. Posodo pokrijemo in dušimo še 30 minut, da se zelje zmeha.

Nasvet: Jed lahko obogatimo še z dvema žlicama kisle smetane ali s smetano za kuhanje.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE**Skupaj se mammo fletno**

Cerklje – Društvo upokojencev (DU) Cerklje vabi na prireditve Skupaj se mammo fletno, ki se bo v soboto, 14. januarja, ob 19. uri začela v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah. Nastopili bodo: DU Cerklje, DU Komenda in DU Bukovica - Šinkov Turn.

Pripovedke ob peči

Škofja Loka – Pripovedovski večer za odrasle se bo v Škofjarjevi hiši začel jutri, v sredo, 11. januarja, ob 19. uri. Naslov tokratnega večera je Pripovedke ob peči: Lukavi Luka in Šmentane muhe.

OBVESTILA**Kako so na Jesenicah včasih zdravili**

Jesenice – Gornjesavski muzej Jesenice nadaljuje študijski krožek Kako so na Jesenicah včasih zdravili. Zbirajo in zapisujejo osebne zgodbe ljudi, ki se spominjajo, kako je nekdaj bilo. Vse, ki imate veliko spominov in znanja na temo zdravstva in zdravilstva včasih, vabijo v torek, 10. januarja, ob 19. uri v prostore Ljudske univerze Jesenice.

KINO SPORED**CINEPLEX, KRANJ****Torek, 10. 1.****18.30, 20.45 OPERACIJA FORTUNE:**

PREVARA STOLETJA

16.30, 18.45, 20.15 AVATAR: POT VODE, 3D**20.00 POROKA ZA UMRET****16.15 LIL, LIL, KROKODIL, sinhro.****18.00 I WANNA DANCE WITH SOMEBODY****15.40, 17.45 OBUTI MAČEK: ZADNJA**

ŽELJA, sinhro.

16.00 KAPA**16.45, 21.00 PR' HOSAR 2 %**

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED**PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ****Sreda, 11. januarja, in četrtek, 12. januarja****18.00** Avtorski projekt: ZADNJI NAJ UGASNE LUČ (v dvorani PGK)

NOVO

UMETNOST VEZENJA
Zbrala in uredila
Marija Šolar

Ročno vezenje je bilo v življenju naših mam in babic dragoceno delo, saj so veliko časa presedele ob vezenju prtov, perila in oblačil. To znanje so prenašale na mlajše in tako se je umetnost vezenja ohranila vse do danes. Enoletno trdo delo Marije Šolar je obrodilo knjigo, v kateri je podrobno opisanih 36 tehnik vezenja od najbolj preproste naprej, vsaka s celostransko fotografijo. V knjigi je predstavljenih tudi več kot 200 različnih vbodov in okoli 640 risb. Vezenine so del tradicije in kulturne dediščine vsakega naroda.

Knjiga ima 263 strani, trdo vezavo in je lahko lepo darilo.

50
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Plete copatke za dojenčke

Jana Vavroš z Ribčevega Laza plete copatke za dojenčke, odkar se je upokojila.

SIMON ŠUBIC

Ribčev Laz – Jana Vavroš z Ribčevega Laza v Bohinju je po izobrazbi diplomirana ekonomistka in je bila 40 let zaposlena v javni upravi. Odkar se je upokojila, plete copatke za dojenčke; do sredine decembra jih je spletla že skupno 1120 parov, od tega jih je tisoč postopoma odnesla v kranjsko porodnišnico, preostale pa je darovala zncnem.

Copate je začela pletiti leta 2020. Kot sta nam zapala z možem Antonom, vsak spleteni par copatk vpiše v zvezek (datum izdelave, barvo copatk in prejemnika). Ko je prvih 21 parov copatk odnesla v porodnišnico v Kranju, so ji povedali, da jih z veseljem sprejmejo, da pa nimajo možnosti povračila stroškov, ker so javni zavod. Kljub temu je Jana nadaljevala delo in je copatke redno nosila v porodnišnico; konec lanskega

decembra jim je prinesla že tisoči par.

Za vse spletene copatke je porabila okrog 18 kilogramov volne in 2800 ur prostovoljnega dela. Za povračilo stroškov se je med drugim obrnila na Občino Bohinj, ki ji je v okviru proračunskih sredstev za namen pokroviteljstva lani prispevala sredstva za volno za 242 parov copatk. S finančno pomočjo za nakup volne so ji pomagali tudi zaposleni v Zlatarstvu Rangus - Lončarič v Kranju, Mira Rozman (Sokličeva s Savice), Tatjana Horjak Vunšek s Kokrice pri Kranju in tudi neznani darovalec, ki je volno zanjo pustil kar v Porodnišnici Kranj. Jana pa je hvaležna tudi trgovini Blanka v Kranju, saj pri vsakem nakupu volne prejme popust.

Kot smo še izvedeli, Jana zaradi vedno višjih stroškov volne načrtuje, da se bo včlanila v Kulturno društvo Bohinj – sekcijo ročnih del,

Jana Vavroš se pletenja volnenih copatk za dojenčke še ni naveličala. / Foto: Anton Vavroš

katere delovanje delno financira občina, kjer bi mogoče obstajala možnost, da za svoje delo dobi vsaj

pletivo. Pletenja copatk se namreč še ni naveličala in svojo dobrodelnost namerava nadaljevati, poudarja.

Delavnica orientalskih plesov

Šenčur – V Domu krajanov Šenčur bo v okviru medgeneracijskega sodelovanja v sredo, 11. januarja, ob 18. uri delavnica orientalskih plesov.

Pomoč pri računalništvu in telefoniji

Šenčur – V Domu krajanov Šenčur bo v okviru medgeneracijskega sodelovanja v petek, 13. januarja, ob 10. uri Tehnična prva pomoč: računalništvo in telefonija. Nudijo pomoč pri uporabi osebnega in tabličnega računalnika ter pametnega telefona. Svoj računalnik lahko prinesete s seboj ali pa uporabite tamkajšnjo.

Kulinarična delavnica Štruklji

Tupaliče – V zasebni kuhinji v Tupaličah 55 bo v okviru medgeneracijskega sodelovanja v četrtek, 12. januarja, ob 16. uri kulinarična delavnica – Štruklji. Pripravili boste kuhane štruklje z orehovim in skutinim nadevom.

RAZSTAVE**Razstava udeležencev likovnega srečanja Jasna**

Kamna Gorica – V Domu krajanov v Kamni Gorici bo v petek, 13. januarja, ob 18. uri odprtje razstave del udeležencev likovnega srečanja Jasna. V glasbenem programu bo nastopila skupina Slutnja poletja.

Ptice

Jesenice – Fotografsko društvo Jesenice in Foto galerija na Jesenicah, Trg Toneta Čufarja 4, vabita na ogled fotografske

razstave Ptice Marka Burnika, kandidata za mojstra fotografije Fotografske zveze Slovenije in člana Fotografskega društva Jesenice. Odprtje razstave bo jutri, v sredo, 11. januarja, ob 18. uri. Razstava bo na ogled do 7. februarja.

KONCERTI**Zvonovi sveta**

Šenčur – MePZ Društva upokojencev Šenčur vabi na koncert božičnih in novoletnih pesmi Zvonovi sveta, ki bo v petek, 13. januarja, ob 19. uri v dvorani Doma krajanov v Šenčurju. Gosti koncerta bodo moški pevci MePZ Vrelec Škofja Loka.

PREDAVANJA**Balkanske poti**

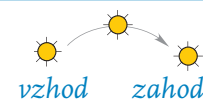
Naklo – Turistično društvo Naklo vabi na potopisno predavanje danes, v torek, 10. januarja, ob 18. uri v Gostilnici Kresnik Naklo, kjer bo Janez Pretnar predstavil balkanske poti.

PREDSTAVE**Ena za reko: Zgodba Save**

Tržič – V petek, 13. januarja, se bo ob 19. uri v Kulturnem centru Tržič začel dokumentarni film Ena za reko: Zgodba Save, ki je s svojimi 84 minutami pravi celovečerec. Material za film je produkcijska ekipa posnela lani med veslanjem po celotnem toku Save v Sloveniji.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 10. 1.	Sreda 11. 1.	Četrtek 12. 1.	Petek 13. 1.	Sobota 14. 1.
-3/7 °C	-3/5 °C	-1/4 °C	0/6 °C	-1/7 °C
Nedelja 15. 1.	Ponedeljek 16. 1.	Torek 17. 1.	Sreda 18. 1.	Četrtek 19. 1.
1/7 °C	-1/5 °C	-2/4 °C	-1/3 °C	-2/5 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
10. 1. tor. Gregor	7.44	16.36
11. 1. sre. Pavlin	7.44	16.37
12. 1. čet. Tatjana	7.43	16.39
13. 1. pet. Veronika	7.43	16.40
14. 1. sob. Srečko	7.42	16.41
15. 1. ned. Pavel ☾	7.42	16.43
16. 1. pon. Marcel	7.41	16.44

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sredo od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

STANOVANJE, po želji lahko v njem ostanete kot najemnik, tel.: 071/414-828 23000041

HIŠE

KUPIM

5-članska družina išče novejšo hišo ali zazidljivo parcelo v Kranju ali bližnji okolici, tel.: 070/391-822 23000042

VEČJO hišo z veliko parcelo ali kmetijsko zemljišče – Bled, Kranjska Gora, Istra, tel.: 070/275-066 22003240

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

VOLKSWAGEN Tiguan, 2017, 150 KM, 160.000 km, bele barve, lepo ohranjen, tel.: 031/605-223 23000033

KURIVO

PRODAM

BUKOVA, hrastova in jesenova drva, okolica Kranja, tel.: 041/971-508 23000003

SUHA mešana drva in 3 metre bukovih drv, tel.: 041/841-632 23000028

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

80 let staro 4 delno omaro, zelo dobro ohranjeno, tel.: 040/163-240 23000047

HOBI

IŠČEM

KOVANCE, značke, slike, odlikovanja, ure, bižuterijo, posodo in drugo, tel.: 068/173-293 23000015

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJA "Divji petelin", primerna za lovsko, kmečko sobo, velikost 130 x 100 cm, tel.: 040/567-544 23000029

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

LABRADORCE z rodovnikom odličnih staršev, s super ocenami in pregledi, tel.: 040/867-746, 030/323-577 23000034

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

TRAKTOR in vse možne priključke, tel.: 041/540-364 23000048

TRAKTOR Zetor, Ursus, Univerzal, Store, Deutz, Tomo Vinkovič ali IMT, tel.: 070/112-628 23000049

PRIDELKI

PRODAM

IZ Vurberških goric vrhunsko vino, renski rizling, l. 2021, ocenjen na Vinis zlato priznanje, cena 2,5 EUR/liter. Dostava na Gorenjsko, tel.: 041/646-067 23000046

KRMNI in jedilni krompir ter ajdo, tel.: 040/355-865 23000043

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave barve, pred nesnostjo in kg bele piščance. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 22003252

3 teličke in 1 bikca, vsi so stari 10 mesecev, tel.: 040/865-770 23000039

BIKCA simentalca, starega 10 dni, tel.: 041/418-616 23000040

BIKCA ČB, starega 14 dni, tel.: 041/643-949 23000045

LOTO

Rezultati – žrebanje
8. 1. 2023
1, 4, 10, 11, 18, 35, 36
in 15

Loto PLUS:
2, 9, 16, 33, 36, 37, 39
in 7
Lotko: **0 5 8 7 5 5**

Sklad 11. 1. 2023 za
Sedmico: **1.360.000 EUR**
Sklad 11. 1. 2023 za
PLUS: **1.810.000 EUR**
Sklad 11. 1. 2023 za
Lotka: **300.000 EUR**

KUPIM

BIKCA in teličko simentalco LS, staro do 14 dni, tel.: 051/860-107 23000044

BIKCE in teličke od 10 dni do 8 mesecev ter kravo ali telico simental ali mesne pasme, tel.: 051/372-468 23000037

PODARIM

HIMALAJSKA kozla, stara 4 in 16 mesecev, tel.: 040/516-980 23000035

SRNASTEGA kozla, starega 11 mesecev, tel.: 051/654-173 23000036

OSTALO

PRODAM

SUHE in zavite okrogle bale sena in otave. V balah je lucerna, hribovska seno, tel.: 041/415-875 23000022

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

REDNO ali honorarno zaposlimo osebo za pomoč v kuhinji. Nedelje proste. Gostilna pri Slavki, Viktor Marinšek, s.p., Podbrezje 36, Naklo, tel.: 041/740-691, 041/621-111 23000038

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, 041/583-163 22003254

www.gorenjskiglas.si

NOVO

Avtor Franci Valant iz Radovljice je knjigo posvetil zvonjenju zvonov v radovljiški župniji in dekaniji v preteklih 130 letih. Knjiga je dragocen zapis o nesnovni kulturni dediščini, ki je najbolj razširjena prav na Gorenjskem. Knjiga obsega resnične zgodbe pričevalcev, stare običaje in številne stare fotografije. Njen namen je ohraniti spomin na dejavnosti v slovenskih zvonikih in spomin na ljudi, ki so se z njimi ukvarjali.

Knjiga ima 199 strani, mehka vezava.

16 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Andrej Goljat
Čokolada

V knjigi je več kot 100 receptov in zanimivosti o čokoladi v poglavjih: o kakavovcu in kakavovem zrnu, od kakavovega zrna do čokolade, čokoladne torte in kolači, čokoladni deserti in strjenke, čokoladni fondiji, čokoladni okraski, pralineji in slane jedi s čokolado.

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 160 strani

10 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Bi radi sami izdelali milo? Nič lažjega s pomočjo knjige, v kateri boste dobili napotke o izdelavi mil po hladnem postopku, z lugom ali brez. Ta mila so še posebej primerna za otroke, ki se bodo zabavali ob izdelavi. 60 receptov za mila s slikami in nasveti, kaj narediti, če gre kaj narobe. Knjiga vsebuje tudi video posnetek poteka izdelave mila po hladnem postopku.

168 strani, trda vezava

24 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste našo mamo, babico in prababico

ANGELO RAZINGER
rojeno Ažman

pospremili na njeni zadnji življenjski poti na pokopališče na Ovsiah. Bog povrni za izrečena sožalja, besede tolažbe, za podarjene sveče, cvetje, darovane svete maše in molitve. Zahvala zaposlenim v Domu Janka Benedika v Radovljici, gospodu župniku Jožetu Tomšiču za lepo opravljen obred, patru Avguštinu Novaku in gospodu Marku Avseniku za somaševanje ter pogrebni službi Akris. Hvala vsem, ki ste mamo spremljali na njeni poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 90. letu starosti se je od nas poslovil naš dragi oče

VINKO VOLČJAK
iz Britofa pri Kranju, rojen v Hotemažah

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih dajali oporo in ga z lepimi mislimi pospremili k večnemu počitku. Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter darovane sv. maše. Zahvala tudi osebju SB Jesenice in pogrebni službi Navčev, župniku g. Janezu Jenku ter pevcem in trobentaču za lepo opravljen obred. Za vedno bo ostal z nami v srcu in lepem spominu.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Dne 9. januarja 2023 so minila tri žalostna leta, odkar nas je zapustila dobra žena, mami, stara mama in prijateljica

BERNARDA LUKANEC
iz Tenetiš

Vsem, ki obiskujete njen prerani grob in ji prižigate svečke v spomin, iskrena hvala.

Vsi njeni

Nočni pohod z baklami

Nočni pohod do Krive jelke je bil odlično obiskan. V goste so prišli koledniki in Sveti trije kralji, rokovnjači so postregli tudi s kuhanim krompirjem v oblicah.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zgornje Duplje – Kulturno-turistično društvo (KTD) Pod Krivo jelko Duplje je minulo soboto po treh letih znova povabilo na nočni pohod do Krive jelke, ki je ledinsko ime kraja v osrčju Udin boršta, kjer so se v starih časih zbirali rokovnjači. Po tem kraju se imenuje društvo, ki ima v programu tudi negovanje spomina na rokovnjaške čase. Sobotni pohod je bil že 19. po vrsti.

Pohodniki so do Krive jelke prišli iz različnih smeri, največ pa v skupini, ki je ob sedmih zvečer krenila izpred gasilskega doma v Zgornjih Dupljah. Pot je vzdrževana in ne preveč zahtevna, primerna za vsakogar. Hoje je za približno pol ure. Nekateri so si svetili z naglavnimi svetilkami, večina pa z baklami. Kar devetdeset bakel je za pohodnike za to priložnost še z dvema članoma izdelal predsednik KTD Pod Krivo jelko Duplje Rudi Dovžan, in kot je dejal, jih je bilo še premalo za vse.

Ob kresu je bil zaključek koledovanja članov Folkorne skupine Društva upokojencev Naklo, naokrog so prišli tudi Sveti trije kralji, rokovnjači pa so postregli s

V družbi kolednikov Folklorne skupine DU Naklo / Foto: Primož Pičulin

toplimi napitki, šilcem žganega, domačim kruhom z domačo Trnovčevo zaseko in rokovnjaškim kuhanim krompirjem v oblicah. Nad varnostjo pohodnikov so skrbno bdeli dupljanski prostovoljni gasilci.

Z udeležbo sta bila Rudi Dovžan in nakelski župan Ivan Meglič zelo zadovoljna. Pohodniki so bili iz različnih občin – kranjske, tržiške, komendske ..., največ pa tradicionalno iz nakelske. Za številne je nočni pohod do Krive jelke redno zapisan v januarskem koledarju. »Če je le možno, prideva vsako leto – zaradi običaja in

Simon Rozman iz Zgornjih Dupelj in Mirjana Rant iz Podbrezj ob prebiranju rokovnjaške pesmi, poleg njihju okrašena Kriva jelka / Foto: Primož Pičulin

druženja, da si lahko še voščimo ob novem letu,« sta povedala Sonja in Jože Mohorič iz Naklega. »Živimo v hiši pri gozdu v Zgornjih Dupljah in imamo do Krive jelke kar svojo pot od doma,« je povedal Simon Rozman in dodal: »Najprej se podružimo pri Krivi jelki, potem pa družinske prijatelje povabimo na druženje še k nam domov.« Med pohodniki je bilo precej družin, med njimi Čimžarjevi iz Križev. Njihov osemletni Gabrijel je povedal, da hoja ni bila težka, pot so si tudi oni osvetlili z baklami, da pa je bilo Gabrijelu še bolj zanimivo in zabavno, sta mu družbo delala

še prijatelja, osemletna Lina in šestletni Lian Krupič.

»Tradicionalna prireditev je dobrodošla novemu letu, za naključno srečanje s prijatelji in znanci. Obenem je to prva popraznična prireditev, s katero stvari znova vrnejo nazaj v normalne tokove, rekreacijo,« je dejal župan Meglič. Pot je namreč tudi med letom zelo priljubljena, pri Krivi jelki je vpisna knjiga. Vsi svojega obiska vanjo sicer na vpišejo, po županovi oceni pa lokacijo zagotovo obišče okrog dvajset tisoč pohodnikov na leto. In tudi Kriva jelka, ki na tem mestu stoji od leta 1997, prav lepo raste ...

Rokovnjačice (od leve) Vilma Štivec, Sonja Čimžar, Francka Sitar, Damjana Debenec in Marija Janc so postregle tudi z domačim kruhom z domačo Trnovčevo zaseko.

/ Foto: Primož Pičulin

Hrvaška policista na smučiščih

Slovenskim policistom sta se na kranjskogorskem smučišču tudi letos pridružila hrvaška policista, ki pomagata pri različnih varnostnih dogodkih, v katere so udeleženi hrvaški smučarji.

SIMON ŠUBIČ

Kranjska Gora – Na smučiščih v Kranjski Gori, na Kopah in Rogli lahko te dni smučarji videvajo tudi hrvaška policista. Kot je praksa že od leta 2013 (razen v »kovidnem« letu 2021), sta se v prvi polovici januarja pridružila slovenskim policistom, ki zagotavljajo varnost na smučiščih, kjer je v tem času tudi precej hrvaških smučarjev, saj imajo na Hrvaškem šolske počitnice.

Dolgoletno sodelovanje slovenskih in hrvaških policistov, tako med zimsko kot poletno turistično sezono, je predstavnica hrvaške policije Vlatka Vulič Petković ocenila kot odlično, predvsem v smislu preventive in učinkovitejšega sporazumevanja, saj slovenski policisti poleti

pomagajo hrvaškim kolegom pri delu v njihovih obmorskih letoviščih, pozimi pa hrvaški policisti priskočijo na pomoč slovenskim pri zagotavljanju varnosti na smučiščih, ko pomagajo pri premoščanju jezikovnih vrzeli in pri različnih varnostnih dogodkih.

Po besedah Alojza Sladiča iz Uprave uniformirane policije na Generalni policijski upravi je sicer slovenska policija v zadnjih petih letih na smučiščih obravnavala v povprečju okoli sto nesreč na leto, dobra polovica se jih je končala s hudimi telesnimi poškodbami. »Okoli 70 odstotkov udeležencev v nesrečah je običajno moških, največ udeleženi v nesrečah pa je otrok, starih med sedem in štirinajst let,« je dejal.

Hrvaška policista bosta do 16. januarja pomagala slovenskim kolegom pri zagotavljanju varnosti na treh slovenskih smučiščih. / Foto: Policija

Cesta odprta, a le za lokalni promet in nujen tranzit

Tržič – Kot smo že poročali, je na začetku decembra lani prišlo do zemeljskega plazu med prvim in drugim predorom iz smeri Tržiča proti mejnemu prehodu Ljubelj. Državno cesto so zaradi sanacije zaprli za ves promet, za osebna vozila je bil urejen obvoz skozi Tržič. Tržiški župan Peter Miklič je včeraj povedal, da so se z vsemi deležniki dogovorili, da bo promet potekal izmenično enosmerno s pomočjo semaforja, a še vedno bo cesta odprta le za lokalni promet in nujen tranzit čez mejo (kot so npr. dnevni delovni migranti ...). »Zelo smo se borili za to, da se cesta odpre, da se prepreči prometni kolaps skozi Tržič. Stroka je na to sicer težko pristala, tudi sanacija plazu bo zelo zahtevna in težavna in bo trajala kar nekaj časa,« je še pojasnil župan Miklič.

Stipe in Viki, petdeset let skupnega delovanja

Mojstrana – V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani bodo v petek, 13. aprila, ob 18. uri odprli razstavo Stipe in Viki – 50 let skupnega delovanja. Viki Grošel in Stipe Božič tvorita slovito slovensko-hrvaško alpinistično navezo, njuna skupna zgodba je preživela razpad nekdanje skupne države, na poti sta doživela izjemne uspehe, pa tudi tragedije. Razstavo bodo spremljala likovna dela, ki jih je naslikal Danilo Cedilnik - Den, njun sopotnik in prijatelj. Za glasbo bo poskrbel Gorenjski oktet pod vodstvom Eve Jelenc Droz.

vremenska napoved

Danes bo sončno, pihal bo severni veter. Jutri bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo, zjutraj bo po dolinah megla. V četrtek zjutraj in dopoldne bo oblačno z občasnimi padavinami, popoldne se bo delno zjasnilo.

TOREK

☀️
2/10 °C

SREDA

☀️☁️
-3/6 °C

ČETRTEK

☁️☀️
0/10 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

